ORSA SKOLTIDNING

SOMMARMINNE. Teckning av ATLE LENNER.

N:o 3 1934. 1 oktober. Pris 30 öre.

På jakt efter den missnöjda mamman.

I Orsa Skoltidnings höstnummer 1931 finner man under avd. Föräldrarna har ordet rubriken Hälsa och bad. Insändaren talar där varmt för byggandet av bastu och införande av skolbad. Det var då det. Nu har vi två badhus färdiga och flera påtänkta, och skolbad har vi ju också, åtminstone i södra delen av socknen.

»Vad säger föräldrarna om skolbadet?» Det är denna tidnings red., som ringer på och frågar.

»Det vet jag inte», svarar jag sanningsenligt.

»Fråga då!» befaller red. Och jag frågar.

Fru A. Troivie i Holen blir det första offret för min frågvishet.

»Visst är det bra med bastubad för barnen», säger fru T. »Tänk så skönt för dem, som inte har badrum (och hur många har väl det!), att få skicka barnen till bastun. Och så hygieniskt. Jag minns f. ö. från min egen skoltid, hur matfrisk man blev efter ett sådant bad.»

»Har fru T. aldrig märkt, att barnen inte orkat med badet?»

»Nej då. Är barnen friska, så nog tål de bada.»

»Ska vi fortsätta med skolbad då?»

»Ja, givet. Men det finns kanske mammor, som tycker annorlunda», slutar fru T.

Fru Bruks Karin Ersson i Lisselhed säger: »Nog lär väl skolbadet vara bra, annars hade det väl inte blivit infört. Jag har undrat, hur det skulle gå många gånger, när barnen kommit hem och sagt, att de skulle ha skolbad, och det har varit vinter och kallt. Men barnen ville bada, och jag måste lova.»

»Nå, hur har det gått?»

»Ja, nog har våra barn tålt badet. Men barnen är ju så obetänksamma. De sätter kanske inte på sig ordentligt, när de går ut efter badet. Alla mår inte heller så bra av att vara inne i bastun så länge, men det känner de väl själva. Och visst är det väl bra, att de få tvätta sig rena. Det är ju klart.»

Fru Lovisa Byrén, Torrvål, måste anses som auktoritet, då icke endast barnen, som går i skolan, utan även de, som inte börjat skolan, flitigt badat bastu förliden vinter. Hon skriver: »Badhuset är bekvämt och bra, emedan det så avsevärt underlättar renhållningen av barnen. Något som helst obehag har vi inte kunnat märka men väl, att barnen varit synnerligen glada och belåtna efter badet.»

Fru Sjöström i Viborg har också god erfarenhet. »Skulle det inte vara bra, att barnen få lära sig att hålla lorten från sig», säger hon.

»Blir de inte sjuka av badet då?»

»Sjuka? Jag tycker att de, som *inte* badar, blir sjuka, jag. Om de äter ordentligt före badet och klär sig ordentligt efter badet så är det ingen fara.»

Med andan i halsen kommer *Borbos Hans Hansson, Vångsgärde,* springande till telefonen. Det är i valtider, och man vet aldrig. Jag hör, att han drar en lättnadens (?) suck, när han hör, vad frågan gäller. »Bad», säger han, »det vet du väl, att jag alltid varit intresserad för. Jag var ju den förste här, som byggde badrum. Under exercisen lärde jag mig uppskatta bastubad, och därför önskade jag mina barn samma goda. Jag kan inte säga annat, än att det bekommit dem väl, så nog ska vi fortsätta med skolbad.»

Jag tackar, ringer av och cyklar iväg till Slättberg. Hos *Bengts Hans Hanssons* kommer jag mitt upp i slaktbestyr, men de ger sig ändå tid att prata bort en stund. »Ja», säger Bengts Hans, »visst är det bra med skolbad. Men om barnen är sjuka eller förkylda, så tycker jag förstås, att de inte ska bada bastu. De borde hålla sig inne en stund efter badet, och det är så svårt. Men bad, det är bra för både stora och små». Säger, spottar i närvarna, tar ett stadigt tag och hjälper till att hänga nasse i stegen. Audiensen är slut.

Fru Mina Karlsson tycker, att det är en riktig lättnad, sen skolbad kom till. »Barn vill ju helst slippa tvätten, och när man, som jag, har fullt upp med arbete, så hinner man inte alltid vara med överallt. Nu vet man då, att de blir ordentligt rena en gång i veckan, för så ofta badar mina pojkar. I lördags skulle de till med söndagstvättningen hemma, men jag sa: 'Dja ikur åv börti badstugo ö twå ikur, sö i slipp biro bjäckla!'»

Det tycks, som om folk i allmänhet är glada åt skolbadet, och att barnen (de flesta) är stormförtjusta, det kan jag med gott samvete intyga.

H. B.

——::——

Nya badhus.

Mässbackens badhusförening har den 15 sept. fått ett anslag på 2,000 kronor från Pensionsstyrelsen till sin badstuga, som påbörjats. — I Hansjö och Skattungbyn är man också i full färd att öka ut nätet av badhus i Orsa socken.

Endast ett foto från Tegmans
giver Eder högsta garanti för ett modernt och förstklassigt utförande. **Vänd Eder alltid till verklig fackman — vänd Eder till oss!**
Tegmans Fotomagasin & Salong. Tel. 93.

Skolnytt

Att ordna med inackordering
åt fortsättningsskolpliktiga från de s. k. finnbyarna ha prosten O. Berggren och grosshandlare Per Åberg fått i uppdrag.

Värmeledning
har i sommar inmonterats i Skattungbyns och Nederberga folkskolor.

Folkskollärare Einar Nordland
i Slättberg har fortfarande tjänstledighet med Gulis Erik Eriksson som vikarie. Då den senare nu emellertid fullgör sin värnplikt, upprätthålles tjänsten f. n. av fru Maja Wikström.

Lärarekårens begäran
om en karta över Orsa sockens centrala delar i skala 1:25000 har av folkskolestyrelsen avslagits. Däremot bifölls en framställning om att få utbyta Rodhes läsebok för småskolan mot en ny sådan, benämnd »Steg för steg».

Ingen skola i Näckådalen
enär lärarinnan därstädes, fru Elin Larsson, beordrats att tjänstgöra i Gravbergs skola.

Förslag till utgifts- och inkomststat
för år 1935 godkändes av folkskolestyrelsen vid septembersammanträdet, och det är nu endast att hoppas, att det oförändrat går igenom skärselden hos kommunalfullmäktige. Enligt förslaget skulle nämligen bl. a. skoltandvården bli på ett tillfredsställande sätt ordnad.

Till vaktmästare
vid Kyrkbyns folkskola utsågs enhälligt bland ett 60-tal sökande herr Lennart Knorring.

Nytt staket
håller på att uppföras omkring folkskolan i Hansjö — är det månne med anledning av lärarmötet, som man vill ha bort ståltråden?

——::——

Föreläsningarna i Orsa

hållas i regel i kommunalsalen kl. 7,30 e. m.

Tisdagen den 2 okt. Professor Johannes Velden: *Folksjäl och folkmusik.

Måndagen den 22 okt. Ingenjör Olof Hellgren: *Pensionsförsäkringen (film).

Tisdagen den 30 okt. Författarinnan Jeanna Oterdahl: Peer Gynt.

Tisdagen den 20 nov. Folkskolinspektör E. G. C. Brandt: *Intryck från Sovjet just nu.

* betyder att föreläsningarna beledsagas av bilder.

Börti skwalt-kwennön.

Kwenni snoddä ö akkor pinglöd.

Östflodi wa i full gång ettör Jenån. Skwaltkwennör så stod nästa kwenn wi kwenn fro uvå Slettbjar nidum Jenubru add tillrekkli mi watt'n. Mi undåntag åv Gråstenskwennön mi twer stenpar, wa öllör lajkt wärödra läsi twer ber. Ur dem add fendji festä här jenn kwenn wi bjar börti Eknömå nidå Nesnisa-kwenni i rent ofärklarli. Men upo sett vis wa dem slengdör här i tid'n.

Um sumår'n add ä we tist i wenn kwenn. Fok stengdä, brend tjeri, slo ö skarä do. Litä watt'n add ä we sö Fösskall'n add flittad. Ellöst bruköd ånn wa nidi jolajsi ö spilå millömå um nätär dö fok molä. Lajku däl ö här, mi fiorem undör armen add ånn kämi att nu, ed wisst öllör, ö dro nön lek dö e passöd.

Dö Ulus Juga, sökönsmid'n fro östi Wålem, skuld målå, djard ånn läsi brukli wa, to jenn ettör fafa ärvdån kåvstjinnssekk, lajku löng ö jenn full-stur kar, »mi år in ö lödiga ajt», bruköd Juga sajja um settjön, filld ånn tä twer triddela mi säd, knåjt att ånn, delöd sädi mitt i tajv nidi settjem ö lagd ånn upo estriddjön. Kwennakkor ö nögör trasör rak Juga nidi bejjön ö slengd ånn atto riddjön. Deljegör söm ånn wa i Wålkwennön, to ånn djent evör skojjön dit, ettör Wålkwennwej-jem sö kössöd ölla wega östa bigdi. Fråmkämin add jenn grännä nitt soft åv. Juga bar settjön nidi kwenni, rak est'n ini stöll, wendöd ivdörsten upp nid ö to til mi akknindjön åv stenömå sö wa slettör summo stjinn. Vån tä smell ö slå akköd ånn sö e bara listå ö drev iring ånn. Glad här e wa bra mi watt'n trallöd Juga takt'n. Nu skuld trasör kum tä måtta. Snårt wa akk-nindji fälön, buss'n tjilad'n, sjagla retji upo snesi ö ivdörsten nidlagd. Iring öga ö ajti kånt'n o onöm lagd ånn trasor se dem add wurti lagömt blättör uppi dåmnem. Upo dem lagd Juga jenn ajtnättån sten åv summu sturlek ö ivdörsten. Se prässöd ånn ijop båda ö dem to vell nästa läsi dö ånn wa i tagömå ö vellöd ijop jånnstittji börti smiön. Darettör stelld ånn in ristwal'n mi diggörendåm mot stenem, rak nögör akkör upo smålendån, slo sädi upi tajt'n, tingdä ö dro upp spado. Kwenni snoddä ö akkor pinglöd.

Nu kåm kelindji mi jåtå. I watu-lökömå ettör wejjen add o wurtit wåt um fota sömmön twösk. Men o ellt ir skommå, wed ir sukkumå ö darmi war ä bra. Kall'n såg ettör ö stelld in kwenni sö mjel wart bra. Se djing bådör ini stugo. Mä kall'n åt djard kelindji upp jald'n upi gravön, stuft i pipo ö to si jenn demb. Se täläd dem um ur likkligör dem wa nu dä dem kund rekknå mi att brefola skuld rekka bö evör wittörn ö nästa sumår tast dem fing stjårå jess'n. »Gud, sö folör sparra, add prest'n sagt senöst skrift-reso, add gevi dem sädi här jett ellt år. Int dugd dem tjilå ö gledsi läsi sparrär, int ens ini messön. Men dem add do jåmt we gladör dö sädi add int frusi. Värt godår wi stjarnindji åv föst stittji, add kall'n draj åv si att'n, kneft ijop nevå ö lesi sindabetjennls'n ö Fadör vår ö kelindji add nigad mäss kall'n add lesi. Se add dem gevi nön fatigön entju bö nön säss- ö mjelbussa. Mer dugd int dem. Ed wisst för Gud ö wa darmi negd.»

Se djing bådör ajti kwenni ö såg o mjel sö add lagt si i jen ring iring nå ö gledd si här mjel wa sö wajt. Kelindji to litä nidi jenn kuppa tä kok motti åv a kwellsetön. Kall'n klöv nögör turr-stikkör tä lis si mi um kweld'n ö noti, se to ånn est'n ö djik em ettör jenöm settji dråså ö kåm att dö e ald ö wart märkt. Undör tidi ö um kweld'n djard kelindji sukko attra jaldem ini stugön ö kall'n waljdä upo låvåm. Mä kelindji wendöd littju ettör littju ö sukka ököd upo lengdi knovu ettör knovu berettöd kall'n, sö wa munvig, ö glad bö diktadör ö verkligör istorjör fro pöjkårömå, men kelindji sö wa lajku neggd tä äro kallems prat, bröt åv ånn ö birdo dra bö deras ö grännömår släktistoriör ö do bar ä iweg sö kringöst löngt ajtum sökni. Kall'n fick witå att momos falla add

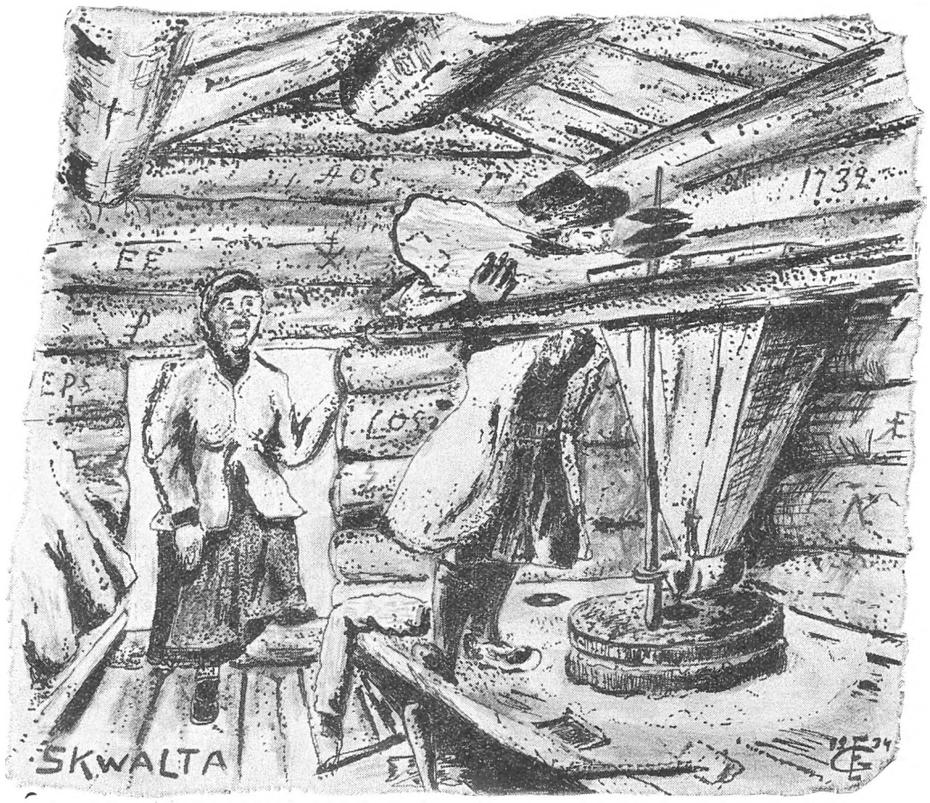

Skvaltkvarn, övre rummet. Teckning av Ernst Grandell.

Undre stenen är ej synlig. Överstenen, som är nästan utsliten, upphjälpes till sin tyngd av ännu en sten för att driva bättre. Tilloppet av säd till kvarnen regleras av "ristwal'n", den uppåtstående käppen, som vid kvarnens gång kommer i skakning, och "triglön", som synes under bingen. Överst på "ristwal'n" ser man "kwen-nakkor", av stålat järn, vilka genom borttagande eller tillsättande på käppen även medverka vid regleringen av sädens tillopp. Vid golvet synes närmast britsen "littä" med kilar, vilken tynger eller lättar överstenen. Bakom denna ser man skaftet av "spad'n", som användes vid kvarnens pådragning. — Skvaltkvarnar av denna typ voro i bruk till fram emot 1870-talet, då en byggmästare från Leksand kom till Orsa och byggde kvarnar av en ändamålsenligare typ.

Firma Pallins Diversehandel
MÄSSBACKEN.
Affären i Mässbacken Rikstel. 42.
Filialen i Kallmora ,, 32.
REKOMMENDERAS!
Specerier, glas, porslin och manufaktur.

Erik Andersson
Utför INKASSOUPPDRAG
Förrättar BOUPPTECKNINGAR och ARVSKIFTEN.
Ombud för Stockholms, Göteborgs m. fl. köpmannaföreningar.

TRE MÄN I EN BIL.

Efter färden från Orsa upp till gränsen i Jämtland hade resenärerna beskådat och beundrat både Oviksfjällen, Frösön, Åreskutan och Tännforsen.

*

Tännforsen.

Tännforsen var det, ja!

Den ligger som en silverskatt långt, långt borta bland skogarna, vilka mer än väl skulle kunna härbärgera både troll och annat. Nu ser jag Kerstins öron börja bli spetsiga, men Du får tyvärr snart lång näsa också, ty något så vackert orkar inte min penna och fantasi fortsätta med att måla i den högre stilen. Den mäktiga floden störtar sig utan avsatser kanske 25—30 m. utför (fallet är alltså betydligt högre än flaggstången hemma), och djupt därnere pressas vattenmassorna ihop av utskjutande klippor till ett vanvett av skum. Kunna Ni tänka Er skum så mäktigt, att det tycks få granitväggarna att darra? Ungefär mitt i fallet och strax framför raseriet skuter en fristående klippspets långt ut som en syl, och på denna kunde man gå ut tack vare ett par räcken av stålrör. Det var starka don, ty det blev inga bucklor i dem efter våra fingrar. Ovanför fallet var strömmen så stark, att de stora stenar, som vi slängde i, inte ville sjunka utan rycktes med som hänförda simentusiaster.

*

Gränsen.

Så rullade vi iväg — den sista halvmilen i Sverige. I sicksack gick vägen nedåt och bäst som det var, hade vi på ena sidan av denna en stor anslagstavla framför oss och på den andra ett stort stenkummel. *Här tog Sverige slut!*

Med halva Whippet i Sverige och halva i Norge stannade vi. Här skulle begrundas. På tavlan stod det: "I Norge högerkörning" och på baksidan: "I Sverig venstrekjöring". Med bilen mitt på gränsen kommo vi i en svår juridisk knipa: på vilken sida av vägen skulle vi parkera? Mitt på vägen hade varit det rätta, men se, teorierna fingo vika för mänsklighetens framkomst, och vi lydde moderlandet. Riksgränsen var markerad med rösen på ungefär var 300-de meter och genom en bred uthuggning i skogen. Här kokade vi härligt kaffe och för nationalekonomiens skull voro vi noga med att ta allt bränslet på norska sidan. Solen tittade ett ögonblick nyfiket på oss, och vi logo tillbaka som mångubbar. — Tänk, att Norge började här och såg så svenskt ut, som vi tyckte då.

Vi kuskade vidare. Det låter enkelt, men i själva verket satt lilla hjärtat i halsgropen och kinderna glödde. Tänk, att vi nu voro bland vildar i fiendeland! Den första "fiende" vi mötte, var en beskedlig kossa, och därpå kommo ett par bondflickor, som inte heller sågo så farliga ut.

*

Hell—Trondheim.

Vägen från Hell till Trondheim är den e n d a landsväg, som förbinder norra och södra delarna av Norge, och då det var lördagskväll, var trafiken m y c k e t livlig. Vägen steg i ett sträck cirka 200—300 m. och gick insprängd i en alldeles brant klippvägg. Mot stupet rakt ned i fjorden och dess strandklippor skyddades vi endast av sådana där fristående små stenar på vägkanten. Den mesta trafiken hade vi emot oss, och vi fingo nästan oavbrutet vid de många mötena (där vägens bredd överhuvud tillät bilar att krypa förbi varandra) hålla snuddande nära dessa stenar. Rulle och Hasse kunde sitta och titta rakt ned i bråddjupet från bilen, medan vatten ibland droppade ned på dem från de utskjutande klipporna och överhängande bergmassorna från vägens andra sida. De norska bilarna köra otroligt fort, antagligen beroende på den kvarstående lagen om maximihastighet, och kommo fräsande runt kurvorna, som på många ställen voro så tvära, att ratten måste läggas dikt. Till allt detta kom, att det var stekande hett, och att vi hade solen rakt på nosen. Jag har väl aldrig kramat en ratt så stadigt som just den biten, och endast nätt och jämt vågade jag snegla på stupet vid sidan. Särskilt minns jag en kurva, där en bil kört sönder och stod mot bergväggen. Vi måste förbi, och det gick, fastän det inte var mötesplats, men inte var det många centimeter att svänga på.

Allt gick lyckligt för att jag skulle få skriva detta brev. Äntligen blev vägen bredare och utan bråddjup, och vi pustade ut en stund och diskuterade den passerade bitens svårigheter så där livligt, Ni vet att man ibland gör. Vi sågo nog litet underliga ut, ty spänningen hade faktiskt färgat våra redan kopparröda ansikten ohyggligt röda.

*

En morgonsyn.

Tältet visade sig vara mycket varmare än ladorna fastän det förstås var så trångt, att vi måste somna samtidigt. I soluppgången vid 4-tiden vaknade vi med små ögonspringor på tvären av ansiktet, men så stucko vi ut huvudena och sågo något så sagolikt vackert, att ögonen blevo avlånga i näsornas längdriktning. Försök nu tänka er kristallklar morgonluft med vit dagg och djupt nere en blåklintsblå fjordarm och bortom den jättelika fjällmassiv, det ena mer självmedvetet stolt än det andra, och så överst en krans av skärvita och blåvita fjälltoppar. Ja, vet ni, jag tror det är svårare att i n t e bli diktare eller färgkladd än att bli det i den fenomenalt slösande naturen i Norge. Just i denna trakt föddes Björnstjerne Björnsson, och jag förstår hans svaghet för konsten. Jag tänkte den morgonen som flera gånger förut under färden: ack, om gamla Grålle och gamla tider levde och hela familjen kunde åka och larva omkring här, i stil med Öregrunds- och Forsmarksresorna! Här hade gamla Grålles vana att stanna vid alla backar gjort sig, ty här kan man sitta överallt och glömma de mil, som återstå. Här får man upp ögonen som aldrig annars till och med klockan fyra på morgonen efter en strapatsrik dag. Så låtsade vi sova igen ett tag, men det var bara dumheten sedan det fallit sådana fjäll från ens ögon.

*

Trollporten.

Nu kommo vi till den mest gigantiska av alla portar. Den ena dörrposten var 1,500 m. och den andra 1,760. Den första heter Romsdalshorn och den andra Trolltinderne. Portens bredd var bara några hundra meter.

Trolltinderne ha världens bästa namn, ty högt däruppe stodo faktiskt trollen och tittade ner på oss från krönet — sylskarpa, groteska stenpelarbildningar. Överallt i dalen såg man nerfallna små trollungar, som här nere blivit husstora klippblock. Van-

---

we fro Stjevi ö fafas falla fro Mälpar. Falla a tittör Ånnör mofa add we fro östi ländi ö falla a Åndösbilabilkönör momo add we weststjet. Kelindji wa nu i sett esse ö kall'n lättöd nå beretta.

Men kwenni. Onå fing dem int gläm åv. Kall'n tendöd stikkljos, djikk dit ö do alld ä ö vart slut upi tajtem, sö e wa tä dit mi dråsåsettjem ö slå i. Se soft kall'n åv wi kwenni, tingdä litä ö to bört jenå akku uppo ristwalen. Darmi wa kwenni instelld tä målå dråsån. Kelindji ini stugön add just liftad att motti dö kall'n kåm in. Ir bejjem to o se upp nån tåg ö bräddä upi stetjpännön ö dö ed wa gart skar o stjivor åv motti ö flötäd upi pännön. Dö kelindji add stellt pänno upo låvån dro kall'n åv si att'n, kneft ijop nevå ö las bordsbeni: »I Jesu namn till bords vi gå, välsigna Gud den mat vi få, amen.» Kelindji nigöd dö kall'n nemnd Jesu namn. Dö dem add jeti tökköd kall'n Gud får måt'n.

Ettör jåtå djing bådör nidi kwenni ö såg ettör sö o mol riktitt. I märkni ajtä fössöd ö dunäd watt'n i ån ö nidi jolajsi, akkor upo ristwalen spiläd ö pinglöd ö fråga wa um int dem ärd nön sleng nu ö do fro fösskallems fiori. Kelindji söv gwött upo låvåm um noti, men kall'n såg ettör kwennön ö käräd fro nå mjelrindjön då e bevdöst.

Tidöt um mörgon wa kall'n em ettör mer säd ö dö ånn kåm att djikk kelindji em, glad för e fånns bra mi watt'n i ån ö för sädi add wurti wel törkad'n sö e djikk bra tä målå.

Kelindji wånt börti kwenni mer ånn göndjön. Kall'n fortsettöd ö mol. Mjel fikk ånn åv säd'n a fotji ö åv måldrem a kriteri sö e rekktä ela vittörn.

Låv.

Doktor Harald Westman har haft vänligheten låta oss få del av en skildring av en färd genom Norge, som han tillsammans med sina två bröder företog för ett par år sedan. Resebeskrivningen är ursprungligen brev till de hemmavarande. Skada, att vi inte har utrymmesmöjligheter för hela skildringen. Istället få vi nöja oss med lösryckta citat.

En förståndig flicka

tänker alltid på sin hårvård. Är ni förståndig så vänd er i dylika frågor till

Anna Ericsons Damfrisering

ORSA.

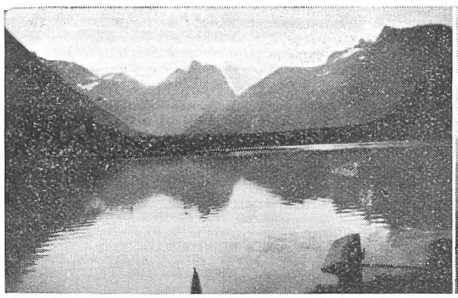

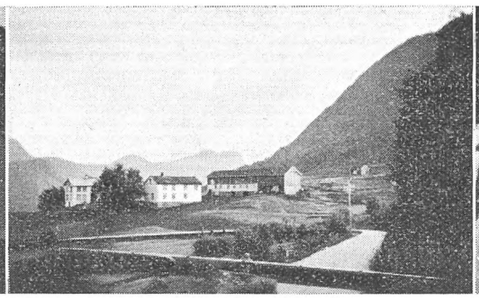

Två norgemotiv.

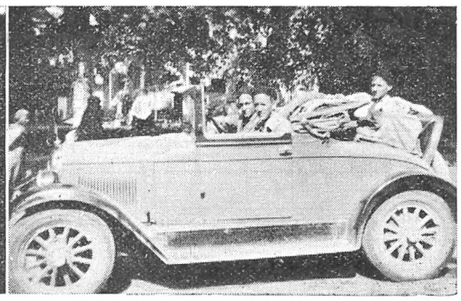

Tre män i en bil.

vettig natur måste man kalla Romsdalen i dess västliga delar.

*

Badrast på Jotunheimen.

Ganska utmattade och med darrande knän kommo vi därefter upp på en kam, och se, där nere låg Juvashytten på en milsvid, platt stenöken. Hela platån var översållad med idel svarta stenar, ungefär jämnstora. På ett par ställen sågo vi isranunculus växa, men det var också allt av växtlighet vi kunde upptäcka. Hela den stora stenslätten var svart och höjde sig endast i jämna vågdyningar, som dock här och var avbrötos av bildningar, som bäst kunna liknas vid stora stengärdesgårdar. Det var små rullstensåsar, som bräen skjutit ihop. Högslätten omringades av idel snöfjäll så långt "ögats synkraft mäktade spana'". Strax bortom Juvashytten låg en liten sjö och blinkade. På dess ena sida gingo de svarta stenarna ned i vattnet, men på den andra reste sig en flera hundra meter hög snödriva. Över allt detta strålade solen och våra hänförda blickar.

— — —

Så gingo vi litet stelt ned till sjön, där massor av små isberg simmade omkring i brist på ankor. De hade brutits loss från den omtalade andra stranden, och brottytan, på vilken man kunde räkna massor med "årsringar", motsvarade en höjd av cirka ett 4-våningshus. Det är mått som man baxnar över, då man kommer från Roslagen i all ära. Solen stekte och vi voro genomblöta efter marschen. Vad var då naturligare än att vi drogo av oss kläderna och hoppade i, nej, pardon, sakta ålade oss ned i vattnet, för att som frustande men något för snabba sälar krypa upp på första bästa isflak för soltorkning? Från denna stolta utkikspunkt, som vi sutto på med minsta tänkbara yta, sågo vi att gårdens folk mangrant kommit ut för att begapa oss. Detta oförsynta sätt fick senare sin förklaring, då vi småleende läto oss berättas, att ingen badat i den sjön på de sista tre åren, och den som sist badat där, var en gammal garvad fjällförare. Det var svårt att se blygsam ut.

*

På Galdhöpiggens topp.

— — — Ofantligt plötsligt kommo vi in bland molnen, och de starka vindilarna från andra sidan toppen blåste oss mitt i ansiktena. Jag för min del trodde, att slutet nu nalkades, och det gjorde det, men på ett mycket behagligare sätt än väntat. Isen tog slut och med oändligt välbehag togo vi fast mark igen, härliga, hårda, fasta stenar. Fjälltoppen var bar! Några meter till, och så voro vi på Nordeuropas högsta topp, 2,468 meter över havet! Stormen tjöt, molnbankarna kommo svepande upp från bräerna som röken från jättarnas häxkittlar, och invärtes tjöto vi av glädje och livslust.

Sedan det värsta lugnat sig inombords och vi traditionsenligt avfotograferats på toppröset, ålade vi oss fram till stupets kant och stucko ut näsorna och kikade på de svarta klipporna och nedanför dem de vita snöfälten, som lyste genom dimmorna. En vidunderligt vild syn.

— — —

Vi väntade halva dagen på att molnen skulle ta slut, men det hjälpte inte. Slutligen ansågo vi oss besegrade och drogo oss ned cirka 75 meter. Här slutade molnen, och med huvudena så att säga uppe vid taket kunde vi blicka ut över ett kolossalt panorama. Bort emot Jostedalsbräen lyste det nästan bara vitt. Lodalskåpan sköt upp som en sockertopp, och överallt och runt hela horisonten strålade fjäll i kapp i kanske hundratal, men en grön fläck eller ett levande liv var det omöjligt att upptäcka och ändå skall man just härifrån kunna överblicka en tiondel av hela Norges yta och vid klar sikt se de 30 mil avlägsna Sylfjällen. Odlingen och kulturen i Norge tycks vara hänvisade till sprickorna och groparna i landet! Men häruppifrån vattnas Parnassen! Glittertind reste sig inpå oss som en jämlike.

HARALD WESTMAN.

Varför inte du
och varför inte ja'
och varför inte allesammans
I KLÄDER FRÅN
Hanssons.

PRESSKLIPP

om Orsa Skoltidning.

Även med risk att det verkar självförhävelse kan vi inte undandra våra läsare följande kåseri, som var infört i Dagens Nyheter den 24 maj 1934.

En vacker och trevlig tidning

hittade jag bland min post i går — en tidning som jag hade roligt av hela dagen. Jag läste nämligen i den lite då och då. Tryckt på utmärkt papper, bra redigerad, full oc fotografier och teckningar — och den tidningen har jag aldrig sett förr!

Nu förstår jag att vem som hälst kan bli nyfiken, men jag står vid vad jag sagt, och tidningen heter Orsa Skoltidning, och ges ut av Orsa lärarförening till förmån för en stipendiefond.

En sådan utmärkt idé att i en stor bygd skapa en tidning, som ger upplysningar om och populariserar skolarbetet! Här kommer visserligen först en uppsats som jag inte kan knäcka, det erkänner jag, för den är på Orsamål. Men jag kan gissa mig till att den berättar om Orsa på 1870-talet.

Slöjden har fått en artikel med anledning av Slöjdens dag. Men den kommer inte som en långtråkig Chronschoughföreläsning utan i form av intervjuer med pappor och mammor om deras åsikter i fråga om skolslöjden.

Alldeles förtjusande är en avdelning med barnens egna bidrag — dikter och sagor, små lyriska utgjutelser om våren. En Orsapojke talar om sina känslor vid den första flygfärden med Ekmans aeroplan, som tydligen varit uppe och låtit skogsbygdsborna få titta på sina hem från luften. Särskilt tyckte jag om en dikt av en flicka, som heter Margit, om en liten katt som tog på sig sin hatt och gick ut i vida världen. Om jag finge rum med den skulle jag återge den här.

I stället kommer en vers ur dikten Wårwaisa, författad av en infödd skald. I Orsa är det fint med dubbla v:n — men de kanske betyder något särskilt. Alltså:

Fugler dem spilå, ungdomen tjilå
öller a waknad, ö vil va mi.
Kullor dem rusa, knippla ö krusa
ölt ska va fint tast sumårn bi.

Dessutom har min behållning från Orsa Skoltidning blivit en rubrik: Pilkalampinoppiminnen. När jag såg det först trodde jag att det hela var ett så kallat beklagligt tryckfel, men efter genomläsning av artikeln har jag begripit att Pilkalampinoppi tycks vara namnet på en utsiktspunkt i finnmarken bortom Skattungbyn. Jag är mycket okunnig, som inte hört talas om detta klingande namn förut. Jag ser att i utsiktstornets gästbok där uppe finns själva Bertel Gripenberg representerad med en dikt. Och nu skulle jag också en gång vilja se skogarna från Pilkalampinoppitoppen.

Joy.

Alla inom yrket
förekommande arbeten utföres
till humana priser av
Målarmästaren AKSEL E. ROSEEN
Telefon 253.

En gammal klockares minnen.

Socknens skolmästare 1869—1911 berättar.

III.

Klockare och organist.

Till klockare- och organisttjänsten hörde för Erik Eriksson mångahanda bestyr. Han skulle spela och sjunga vid gudstjänster och bibelförklaringar, sjunga vid begravningar, hämta psalmsedeln hos prästen och bära pålysningsböckerna till kyrkan, han skulle sätta upp psalmnumren och slå upp böckerna åt prästen. Dessutom hörde till klockartjänsten att grädda oblater (d. v. s. nattvardsbröd), vilket hans hustru gjorde med tillhjälp av stans att forma dem med och oblatjärn att grädda dem på. I lön för dessa tjänster hade han 400 kr., alltså nästan lika mycket som hans lärarlön. Han skötte även klämtningen morgon och afton kl. 6 under sommarhalvåret, för vilket extra betalning utgick.

Kyrkoherde Johan Abenius.

Så länge begravningarna gjordes vid kyrkogården omkring kyrkan, följde man även här den gamla vackra seden att hålla dem på söndagsförmiddagarna vid gudstjänsttid. Man ställde upp i procession vid västra portalen. Först gingo spögubben (= kyrkvaktaren) och klockaren, därefter kom kistan och sedan följde prästen, de sörjande och byborna. När klockorna började ringa, satte sig processionen högtidligt i rörelse fram mot gravplatsen. Efter gammal sed skulle därvid klockaren ensam sjunga, och då gällde det att ha så stark röst att den trängde igenom dånet från klockorna. Den gåvan hade dock ej Eriksson fått, och därför tog han snart på eget bevåg bort detta bruk att gå och sjunga.

Kyrkogården.

Kyrkogården söder om kyrkan har tidigare varit mindre än nu, troligen ej sträckt sig längre än till kyrkoherde Arborelius' grav, som är inhägnad av ett järnstaket, men kyrkogården utökades på 1850-talet, så att nämnda grav nu ligger mitt på kyrkogården. Området för de allmänna gravplatserna var ej större än att man på 20 år hann gräva igenom varvet minst två gånger! Ingen planering efter grävningen förekom, och inga träd växte där utom de unga björkarna vid muren. Men mycket gräs växte på kyrkogården, som klockaren fick slå. En olägenhet med den var att den låg så lågt, att vatten stod i gravarna på grund av vårfloden. Då den dessutom var så trång, var det en tvingande nödvändighet att få en ny kyrkogård, vilken blev färdig på 1890-talet. Östra porten på kyrkogården vid kyrkan har flyttats längre mot norr, för att folket ej skulle göra sig väg tvärs över kyrkogården som förut varit vanligt.

I kyrkan.

Under Erikssons barndom var det alltid fullsatt i kyrkan i alla bänkarna. Det ansågs som en plikt att gå i kyrkan. På 1850-talet började folkminskningen, som fortsatte oavbrutet till på 1890-talet, då ibland endast tio åhörare eller däromkring voro med vid vissa gudstjänster. (Sedan dess har alltså åhörarantalet stigit.) Åhörarantalets minskning berodde till en början på baptiströrelsen och den bekanta och beklagliga processen, som fördes i kyrkan, där de anklagade blevo dömda till böter eller fängelse på vatten och bröd och att därefter utstå kyrkstraff. Något som Eriksson mycket undrat över är vart handlingarna till denna process tagit vägen. De lågo länge i sakristian.

Under predikan, som aldrig varade mindre än en timme, gick spögubben omkring i kyrkan med sin läderkäpp (som ännu förvaras i sakristian) för att väcka eventuellt sovande personer och hålla ordning. — En inspektor Gällsén på Bäcka tyckte det var besvärligt att se spögubben vanka och gå. Han låtsades sova men mumlade samtidigt: »Slå till, slå till!» — Om spögubben berättade man, att han på julnatten skulle gå tre gånger runt kyrkan för att se, om han mötte »prästlänsa» (pestilentia = pesten). Om han mötte henne skulle han visa på något, t. ex. en enbuske, och då torkade alla enbuskar följande sommar. Städning av kyrkan förekom troligtvis inte mer än en gång på året, nämligen av konfirmanderna, innan dessa skulle stå på gången.

Under predikstolen skall finnas en källare, där enligt vad man berättade i Maggås under Erikssons barndom skall finnas skatter gömda. Han anser saken bestyrkt av att det finnes en gång, stor nog för en karl att krypa igenom, från kyrkvinden genom norra väggen på kyrkan. Detta skulle alltså vara lönngången ned till källaren, men gången är numera tillstängd av murningen för en fönsteröppning. Klockaren och pastor Påhlgren fingo på sin tid ett anslag på 50 kr. av kyrkostämman för att undersöka saken, men på grund av summans otillräcklighet förföll utredningen. Skatterna i källaren skulle vara ditförda under ofredstid och sedan kvarglömda.

Kyrkoherde Edward Boëthius.

Präster.

Samuel Gezelius (se förteckningen över prästerna!), har författat en beskrivning över en resa i Finnmarken. Eriksson har en gång gjort en avskrift av denna, som då förvarades i arkivet, åt en seminarieadjunkt i Karlstad, vilken ämnade överlämna den som gåva åt universitetet i Helsingfors. Beskrivningen handlade bl. a. om religiösa förvecklingar, hur t. ex. folket kröp genom trånga hål för att bliva befriade från sina synder.

Carl Erik Sernander hade i sin ungdom tjänstgjort i församlingen och där-

(Forts. å sid. 14.)

Passa tillfället!
Ett mindre parti DAMHANDSKAR utförsäljes oerhört billigt under marknadsdagarna.
M. HED. Tel. 14.

PROVA CeJis
Excelsior-Blandning
som fyller alla anspråk på ett gott kaffe.
VICTORIA:s
Ibi - Melba - Norma
är marknadens bästa margarinkvalitéer.
C. JOHANSSON FALUN A.-B.
ORSA / Rikstelefon 123.

Från skolbänken

Nu, små medarbetare, ska vi till igen att arbeta både i skolan och för tidningen. Men ni behöver tydligen några uppmuntrande ord från red. innan ni kan sätta i gång riktigt. Inte till något nummer förut ha ni varit så lata att skicka in bidrag som till detta nummer. Skynda er nu att göra bot och bättring till julnumret och skicka in massor av intressanta berättelser, fina dikter och lustiga teckningar. Ni kan tillverka edra bidrag hemma på lediga stunder och sedan skicka dem på post — adressen är bara Orsa Skoltidning, Orsa – eller lämna dem till er lärare eller lärarinna. Om ni har några fina idéer, ska' ni nämligen låta oss andra få del av dem också och det går allra bäst genom tidningen.

Och på det sättet kan ni också vinna pris. Det gjorde i förra numret Gudrun Järnek och Erik Borén, som fick varsin rolig bok. I det här numret har Margit Troivie fått pris för sin uppsats »Resan till Fagersand» och hon får snart sitt paket från red. Glöm nu inte var och en av er att göra ert allra bästa till härnäst.

RED.

RESAN TILL FAGERSAND.

En dag i sommar kom min kusin till oss och talade om, att på söndag, som var nästa dag, skulle vi fara till en badstrand, som heter Fagersand. Vi blevo glada, och vi tyckte, att timmarna kröpo fram, men de gingo nog lika fort som vanligt. Äntligen blev det kväll, och vi kröpo i säng.

Nästa morgon vaknade jag vid att sängen gungade. Jag inbillade mig, att jag redan satt i motorbåten ute på sjön Bergviken. Men när jag blev litet mera vaken, kom jag underfund med, att det var hunden Lajla, som höll på att väcka mig. Jag kikade under sängen, och där stod Lajla och sköt upp ryggen, så att sängen kom i en båge. Då jag tittade på klockan, var den redan halv nio, och det var tid att stiga upp. Jag klev ur sängen och gick in till Stig för att väcka honom. På hans arm låg katten Luvve och spann. Men Lajla tålde inte, att Luvve mådde bra, utan hon ställde sig och glodde på honom. Men Luvve bara sträckte ut tassen och slog till Lajla på nosen. Sedan hoppade han ur sängen och sprang ner till moster och skvallrade, att Lajla hade varit stygg emot honom. När jag väckt Stig och Gudrun genom att stänka kallvatten på dem, tvättade jag mig och klädde på mig. Sedan sprang jag ner och åt frukost. När vi voro färdiga med matsäck och allting, sprungo vi ner till bryggan, och snart sågo vi motorbåten komma. När den kom fram till bryggan, stego vi i och lastade i packningen. Sedan åkte vi nedför Ljusnan och ut i sjön Bergviken. Måsarna flögo över oss och skreko efter mat.

Det började blåsa, och vågorna blevo större och större. Till slut sköljde de över båten, som började fyllas av vatten. Våg på våg kom och slog över oss, och snart voro vi så våta, som om vi varit i sjön med kläderna på. Pojkarna tyckte, att det var skojigt, men nog blevo de litet bleka om näsan, när vågorna slogo över oss. Mer och mer vatten strömmade in, och till slut ropade Stig: »Alle man till pumparna!» Och så drog han fram pumpen och började pumpa ur vattnet. Vi måste sakta farten och styra in mot land, där det inte blåste så mycket. Resten av färden gick bra, och snart sågo vi Fagersand framför oss. Vi åkte i land och packade ur mat och allt, vi hade med oss.

Sedan togo vi på oss baddräkterna, så att de andra kläderna skulle torka. Det var så roligt att springa omkring i sanden och ta sats och springa rakt ut i vattnet. Litet längre bort fanns en liten källa, där vattnet sprutade upp ur sanden. Jag gick för nära kanten, så att jag trillade i, och vattnet var så kallt, att jag trodde, att jag aldrig skulle komma upp mer. När jag kommit upp på land, var frukosten färdig. Den smakade bra efter kallbadet. När vi ätit, badade vi, fast källan aktade jag mig att bada i en gång till. När vi legat och plaskat en stund, gingo vi upp på land och sparkade boll med badbollen, som det snart var hål på. Men nu ropade Gudrun på kaffe, som hon hade dukat på en myrstack. Och rätt som det hoppade min kusin upp och vi upptäckte, att hon var alldeles prickig av myror. Hon satte iväg till sjön, där hon sköljde bort myrorna. Efter kaffet överföllo vi en bananlåda, som smakade bra i våra munnar. Om en stund togo vi oss ett dopp till och sedan smakade middagen bra. Men snart var det tid att fara hem, och när vi packat ihop alla våra saker, stego vi i båten och åkte ut från land, och snart voro vi hemma igen.

Margit Troivie.

LILLA FRU BONDBÖNA.
Teckning av Anna Greta Wannberg.

NÄR JAG, INGA OCH PUTTE FISKADE.

Det var en varm sommardag, då jag och Inga gingo ner till ån för att bada. Vi klädde av oss och hoppade i. Vattnet var varmt, tyckte vi. När vi hade varit där en stund, sågo vi en hund, som kom springande på andra sidan ån. Det var Putte, farbror Eriks hund. Vi ropade på honom, och då kastade han sig i ån och sam över till oss. När vi hade badat, följde han oss hem.

Vi hittade sedan på något roligt tillsammans med Putte. Vi skulle gå ner till ån och meta. Först skulle vi gå till handelsboden bredvid och köpa några metkrokar. Vi bådo våra mammor om tio öre var. När vi hade köpt metkrokarna, hade vi femton öre kvar. För de pengarna köpte vi tre äpplen. Vi fingo ett äpple var. Sedan gingo vi bort och

FROSTS KNIVAR
fabrikation
som gjort MORA berömt

Orsa-bröd
brödet med
den verkliga
rågsmaken.

letade efter maskar, och vi hittade en hel hög. Nu hade vi allt utom ett, och det var ett metspö. Vi frågade farbror Erik, om vi fingo låna ett metspö av honom, och det fingo vi. Vi satte på en krok och en mask.

Jag skulle få meta först, sade Inga. Jag slängde ut reven och stod en stund stilla, men snart började flötet att hoppa opp och ner. Det är nog en fisk, tänkte jag, och Putte började skälla. Då drog jag upp metspöet, och det var visst en fisk. Jag tog av fisken, bröt huvudet av den och räckte den åt Putte. Putte öppnade munnen, och fisken slank ner i magen på Putte. Putte räckte fram foten och tackade mig.

Nu skulle Inga meta. Hon fick en fisk hon också. Putte fick också den. Vi höllo på att fiska så där en lång stund, och Putte blev så mätt, att han orkade inte en enda liten fisk till. Då kom farbror Erik och hade ett äpple åt oss var.

Gun Hansson.

KALAS HOS BLOMMORNA.

Blommorna hade bråttom att göra sig i ordning till kalas. Fröken Pensé satte på sig sin finaste sammetsklänning, ty den stora, mäktiga rosens lilla flicka hade kalas den kvällen. Och Gullvivan hade sin finaste gula klänning. Astrarna gjorde sig i ordning och skulle även gå dit. Fröken Nattviol hade på sig parfym. Och nu kommo gästerna. Alla hade sina bästa klänningar på sig. De lekte och dansade hela kvällen. I detsamma kom fru Tistel gående med sin lilla flicka och fick se alla barnen leka. Hon gick och frågade om hennes lilla flicka fick vara med. Men då svarade Gullvivan, att de inte ville ha såna där tiggarungar hos sig. Hon hade alldeles för trasiga kläder, tyckte hon. Då sade fru Tistel: »Jag tycker, att hennes kläder duger.» »Nej, det är ju kalas», fortsatte Gullvivan. »Jaså, då går vi väl hem igen då.» Så gingo de, och de andra fortsatte att leka.

Alice Westin.

EN TUR TILL ÖLAND.

I sommar ha vi varit borta hela tiden. Först voro vi i Vetlanda en månad. Sedan skulle vi fara till Öland. Och då skulle en av mina kamrater dit också, men hon och hennes pappa skulle åka bil dit och vi tåg. De skulle fara en vecka före oss, och det tyckte vi var så tråkigt. Men så kom Gun, hon hette så, på en fin tanke, att jag skulle bli med dem, och det fick jag så gärna. Vi längtade så efter den kommande dagen. Jag hade packat och klart en dag före, för att tiden skulle gå. Nu var dagen kommen, och jag var på väg till mina reskamrater med mina saker. Då jag kom dit, voro de och bilen redan ute. Allt var klart, så vi foro iväg. Nere i Småland är inte vägarna så raka som i Dalarna. Utan där är det stora kurvor och gupp, så vi sutto och vinglade hit och dit. Guppen voro så hemskt täta, så att det hela tiden hoppade i magen på Gun och mig. Då vi voro på halva vägen, skulle vi gå av bilen och äta. Då vi ätit, voro vi så törstiga, men vi voro ju mitt i skogen, så det var ju inte gott att få tag i vatten. Då fingo vi nöja oss med vichyvatten, och det var så härligt, sade Gun för att narra mig, och då var det mer än tvärt om. Då jag smakat det så skrek jag: »O fasa, vad det var beskt!» och så rynkade jag litet smått på näsan och såg förskräckt ut, så att Gun fick sig ett gott skratt. Nu var det Guns tur att dricka, hon grinade upp sig lika illa hon. Sedan fortsatte vi. Det kändes bättre och bättre i magen. Och tiden gick fortare. Vichyvattnet var nog bättre än det smakade.

Nu voro vi framme i Kalmar. Vi hade bara en halvtimme på oss att vara där. Farbror Ohlsons bil var så stor, så att den skulle sättas in sist i båten. Den fick sättas in i sista minuten, och vi höllo på att inte komma med. Men vi kommo på ändå. Då vi åkt en stund kom det ett par måsar, och då hade jag litet franskt bröd kvar slängde jag ut bit för bit, och måsarna nappade det i luften. Då vi landade, fick farbror Ohlson ta ut sin bil först, och så skulle vi åka bil en stund. Nu voro vi framme, där jag skulle bo. Där hyr morbror och moster sitt sommarboställe. Då vi kommo dit, blevo de så häpna. De kände inte igen oss i första taget, men sedan sågo de, vilka vi voro. Kusinerna, som stodo nere vid stranden, höllo på att göra en brygga av sten, som de sedan inte fingo behålla länge, för vågorna hade bara sönder den. De blevo så förskräckta, så att den ena av dem släppte ned stenarna, som han höll i handen. Hade han inte hoppat undan, så hade han släppt stenarna på tårna. Sedan följde de med oss upp efter badkläderna, och så hoppade vi i vattnet. Farbror Ohlson och Gun skulle sedan fortsätta till Borgholm, för de skulle bo där. Då de varit en stund hos oss, så foro de. Det var tråkigt. Trösten blev, att de skulle komma någon annan dag. Då jag packat upp, fingo pojkarna syn på körsbärslådan, som jag hade med mig, och då blev det fest. Sedan gingo vi ut för att se på grannarna. Och just då kom en lastvagn full med saker, och då voro vi kvicka att hoppa upp i vagnen. Och så läste vi namnen på väskorna. Efter sakerna kommo ägarna. Det var tre tanter, en karl och en flicka vid min ålder.

Nästa dag, då vi voro och badade, kommo också de nyinflyttade. Den där farbrodern var mycket pigg, han var nästan en sprattelgubbe trots sin stora mage. Då han kom i vattnet och skulle doppa sig, så sam han alltid under vattnet. Han sam minst en femton meter. Då vi voro i vattnet tillsammans med honom, stod en pojke framför honom och sade, att det var synd, att svikten skulle vara sönder, så att vi inte kunde hoppa. Då tog farbrodern honom i benen och kastade honom upp i luften, så att han hamnade pladask i vattnet. Då frågade jag farbrodern, om han ville göra så med mig också, och det gjorde han. Han tog ett fast tag om benen på mig, och så slängde han mig högt över

Köp Piano eller Orgel!
Såväl **nya** som **begagnade instrument**
försäljas av
ORGANIST ERIK GÖRANSSON
Telefon 203.

Trycksakerna
bäst och billigast från
Beckmans Tryckeri
Tel. 247. ORSA. Tel. 247.

sitt huvud, så att jag kom bakom hans rygg, och så kom jag dubbel med huvudet före, och sedan gjorde jag en volt. Jag tyckte, det var så skojigt, så att jag inte kunde hålla mig för skratt längre, och då började jag fnittra, så att det kom vattenbubblor på vattenytan. Och då jag kom upp igen, kände jag mig röd i ansiktet. Sedan kivades vi om honom. Då vi kommo upp på land, hoppade vi längdhopp, och då hoppade farbror bäst. Sedan blev det springkapplöpning. Då vi hållit på så en stund, hoppade vi i vattnet igen. Och då döko vi efter stenar, stodo på händerna, gjorde kullerbyttor och doppade varandra. Därefter gingo vi hem. På eftermiddagarna brukade vi sparka boll, eller också leka indianer och vita. Denna gång var det pojkarnas tur att vara indianer. Vi sprungo iväg, men indianerna kommo lätt i fatt oss, och så bundo de oss både i händer och fötter, och så kastade de oss rakt i en enbuske. Det var inte skönt, för det stack så hemskt, att man knappt kunde röra sig. Tur var det, att min kamrat hade en kniv på sig, annars hade det inte varit lätt att komma därifrån. Pojkarna hade gått litet avsides, för att vi skulle kunna smita. Sedan blev det vår tur att vara indianer. Det dröjde en bra stund innan vi kunde få tag på dem. Vi voro inte så grymma, så att vi slängde dem i en enbuske, utan vi läto dem krypa bundna i benen och händerna. På detta sätt gick det till om eftermiddagarna. Varenda morgon togo vi oss ett härligt morgondopp.

Tiden gick, och vi måste tillbaka till Vetlanda. Denna Ölandstur har varit mycket lyckad.

Syssi Dahlström.

ETT SOMMARMINNE.

I sommar har jag varit i Fryksås några veckor. Jag har haft väldigt roligt där uppe. Mycket var jag och hälsade på en farbror, som heter Kål Anders Andersson. Han har varit i Amerika många år, och en kväll, när jag och Kål Anders voro ensamma hemma, berättade han om, när han for hem från Amerika. När han skulle gå hem, frågade han, om jag ville följa med och lägga nät i Rädsjön, och det ville jag förstås. Vi skulle lägga ut näten nästa dag på kvällen. Han sade, att jag skulle gå efter stigen till Rädsjön, och så fort jag såg en kunt, som stod bredvid stigen, skulle jag vika av åt öster och gå hela tiden åt samma håll, ända tills jag träffade på Kål Anders. Följande dag gick jag åt Rädsjön till. När jag gått en bra bit, hörde jag yxhugg i skogen på östra sidan om stigen. Jag tänkte, att det var Kål Anders, så jag vek av från stigen, och om en stund kom jag till ett ställe, där Kål Anders stod och högg ved. När han var färdig, gingo vi tillbaks till stigen, och fortsatte fram till Rädsjön. När vi kommo dit, satte vi oss i en eka och rodde ut. Två nät lade vi ut i en vik vid badstället i sjön. Så kommo vi till en konstig vik. Mitt i viken sköt en liten klippa upp ur vattnet. Kål Anders sade, att så fort kyrkklockorna i Orsa hördes, vände sig klippan ett varv. Vi lade ett nät på vardera sidan om klippan och ett litet längre ut. Så rodde vi i land och gingo hem. Följande morgon foro vi ut för att ta upp näten. Då hade vi fulla näten med abborre och forell. När vi kommo hem, fick jag all fisken. Då stuvade jag ned den i en stor kruka, för att jag skulle gå ned till Orsa samma dag.

Åke Moræus.

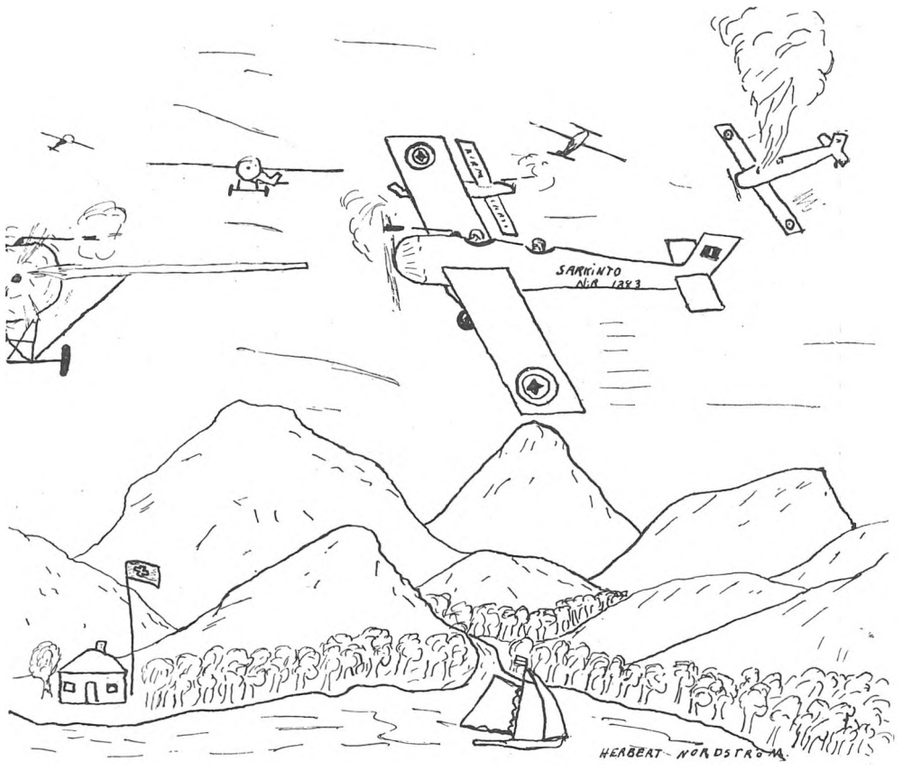

Teckning av Herbert Nordström.

LINGONPLOCKNING.

Det var tidigt på söndagsmorgonen, morfar och jag foro till Grunuberg för att plocka lingon. Dimman låg kvar som ett vitt lakan omkring oss, när vi foro, men snart samlade den sig i Orsasjöns gryta. Det blev alldeles klart på himlen, och solen gassade väldigt. Hästen sprang, så det riktigt dammade bakom oss.

När vi kommo till Grunuberg var klockan nio. Medan vi väntade på mamma och pappa, kokade vi kaffe. När de kommo drucko de kaffe, och så gingo vi. Vi gingo efter en gammal skogsstig. Rätt som det var flaxade en orrtupp opp strax framför oss. Jag hade en korg, som tog sex liter, och de andra två kuntar. Nu hittade vi ett litet ställe, där det lyste rött på tuvorna. Där plockade jag ungefär fyra liter och de andra femton tillsammans.

Snart fingo vi gå igen. Vi gingo över en myr, där vi togo vatten till kaffe i ett dike. När vi kommo till skogsbrynet, kokade jag kaffe, medan de andra plockade bär. Jag tog en pinne och lutade över en rutten stock och hängde kaffepannan över den. Sedan samlade jag ihop pinnar till ved och tände eld. När kaffet kokade, ropade jag på de andra, att de skulle komma och dricka. Och de tyckte, att det var hemskt gott.

Nu fortsatte vi igen. Solen sken, och det var hemskt varmt, så svetten rann utav mig. Och nu kommo vi till ännu en myr. Mitt ute på myren visade morfar mig var de hade begravt en ko. Där hittade jag tre ben, och jag frågade morfar, vem som kunnat gräva upp dem. Han sade, att det var troligen rävarna.

Snart hittade vi en liten bit med bär igen. Där plockade jag bara en liter,

En välgjord **Möbel**
beställer Ni förmånligast från
Boggs Snickerifabrik
HANSJÖ — Telefon 157.
Modern ångtork.

SKODON
Ni söker
Starka och Präktiga SKOLSKOR
åt Edra barn.
Dessa finna Ni i största sortering, till billigaste priser hos
A|B. Orsa Skomagasin
Rikst. 37. ORSA. Rikst. 37.

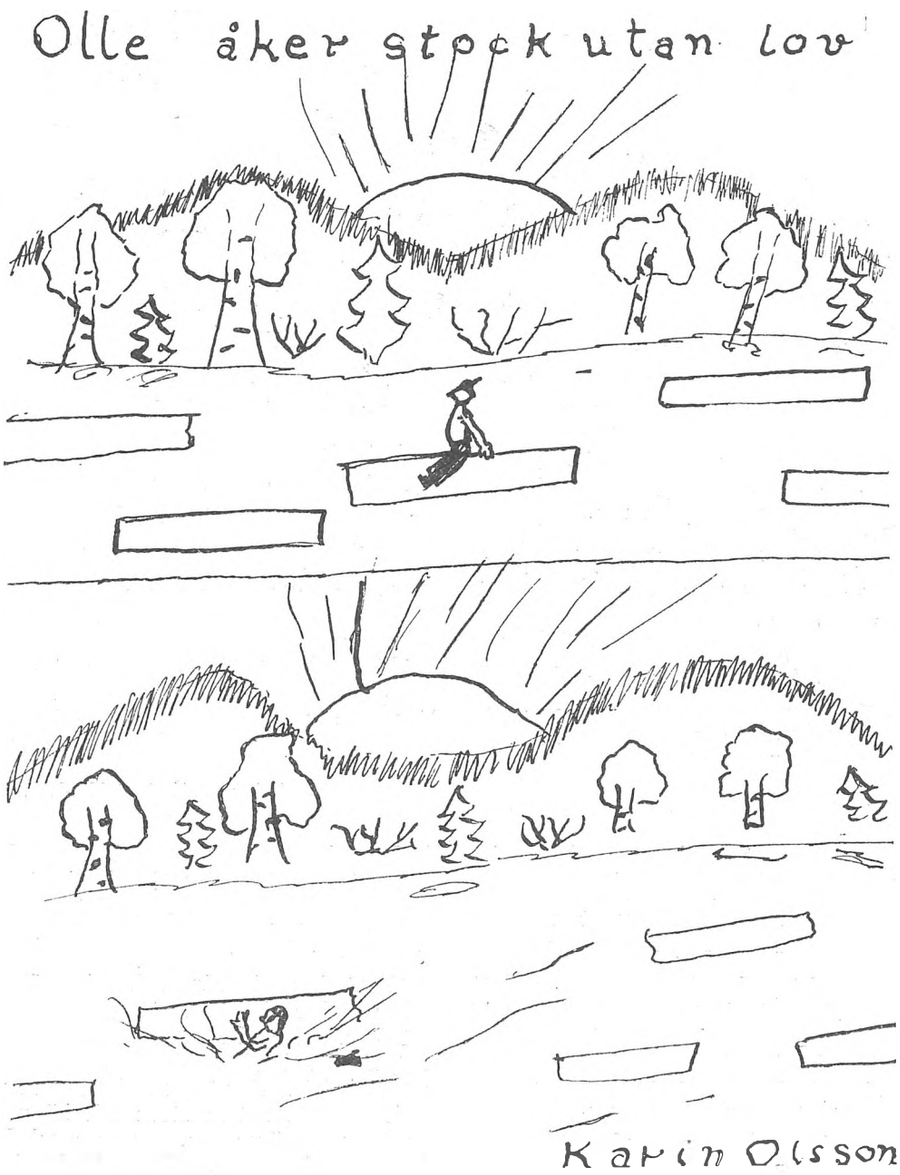

för jag var så trött och svettig, att jag måste vila. Därifrån gingo vi direkt till Grunuberg. Där åto vi kalops. Sedan galopperade morfars häst gladeligt hem med en kärra efter sig, och i kärran sutto morfar och jag.

Olle Keding.

ETT SOMMARMINNE.

Jag och min syster skulle få följa med pappa på ett årsmöte. Det skulle bli roligt, tyckte vi. Vi foro klockan tio på morgonen. När vi kommo fram till Långsele, stego mamma och mina två mindre systrar av. Vi åkte hela natten, tills klockan fyra på morgonen. Då bytte vi tåg i Bastuträsk. Så åkte vi till klockan sex på morgonen. Äntligen voro vi framme vid Skellefteå. Där var det en farbror, som tog emot oss och visade, var vi skulle bo. Vi fingo bo i tredje betjäningshuset. Där stod en farbror och tog emot oss. Hos den familjen skulle vi bo. De hette Eklunds.

Solen sken, och det var fint väder på morgonsidan. Vi fingo oss litet mat, och så gingo vi och lade oss. Jag sov till klockan tio på morgonen. Då gingo vi ut på staden och tittade till klockan tre. Ty de skulle ha möte vid den tiden i Stadshuset. Vi gingo in tillsammans med många andra bekanta och obekanta. Mötet var långvarigt. Klockan sju åto vi middag. Vi fingo härlig lax. När vi åto, stego två skånska flickor och deras pappa fram och sjöngo »Den gamla spinnrocken» och flera andra sånger. De voro styva att sjunga. Så sjöngo vi gemensamt en bordsvisa vid matbordet. Det var också en farbror, som spelade piano. Han sade, att han hette farbror Rulle. Vi hade väldigt roligt. När det var slut, gingo vi åter ut på staden. Vi gingo gata upp och gata ner. Så kommo vi till den gamla kyrkostaden. Där kunde man räkna till över trehundra bostäder allt som allt. Där bodde de gamla, som inte orkade gå från sina hem till kyrkan.*)

Nästa dag skulle vi fara till Boliden. Vi åkte med ett malmtåg. När vi kommo fram till Boliden, gingo vi först till gruvan. Där hittade vi små och stora stenar med svavelkis i. Det glänste väldigt. Jag tog med mig hem några stycken för att visa dem, som voro hemma. Där fingo vi gå och se på, när malmen krossades, och när den forslades till Rönnskär. Där smältes den. Det dånade och surrade i fabrikerna, så att man fick riktigt ont i öronen.

Vi gingo upp till matrummet och fingo oss, vad vi ville ha. Vi voro nästan hungriga. När vi skulle gå ut, skulle de spränga i gruvan, så att vi måste stanna där en stund. Sedan gingo vi till stora torget. Därifrån åkte vi med tre bussar till Finnforsen. Där forsade det, så att det stänkte högt upp i luften. Så fortsatte vi till Krångedeforsen. Där fingo vi se det klargröna vattnet rinna ned i forsen. Vi fingo också se det stora kraftverket.

På vägen hem till Skellefteå gingo två bakaxlar på den ena bussen sönder. När vi skulle köra över en gata i Skellefteå körde vi ihop med en bil. Men det gick bra. Så gingo vi och åto middag. Därute var det en gunga, som jag, min syster, de skånska flickorna, Margit och Lissy, och Kerstin gungade i. Vi hade väldigt roligt. Sedan fortsatte festen tills på onsdag, men vi reste på måndag kväll. Vi stego av i Långsele, där vi stannade ett tag.

Gunhild Westin.

*) Var det verkligen så, Gunhild? Var det inte istället så, att de stugorna och stallen användes av de familjer, som bodde långt bort i den stora socknen, när de kom till kyrkan om söndagarna? **Red.**

TVÅ GRÄSÄNDER.

En dag gick pappa ned till sjön. Han hade bössan med sig, men han hade lovat mig att inte skjuta några änder. Jag, Erik, Doris och mamma skulle gå bort. När vi kommo hem, var pappa redan hemma. Han hade tre skadskjutna andungar med sig hem. En av dem var så skadad, att den dog samma kväll. Han sade, att han hade slagit ihjäl sju sådana där stackare nere vid sjön. Den ena andungen var sårad i vingen och den andra på ryggen. Vi hade änder-

Sportkläder *för pojkar*
i stor sortering
Berglinds Herrekipering
ORSA.

Bästa orientering
i folkskolans förhållanden
erhålles i
FOLKSKOLANS ÅRSBOK
Årg. 1935 utkommer i okt. eller nov.
Kr. 2.50. Vid förskottsbetalning **kr. 2.40.**
Rekvireras från
EXP. AV FOLKSKOLANS ÅRSBOK,
Vattugatan 10, Stockholm.

na in till kycklingarna. De voro rädda för oss i början, men rädslan gick snart över. Änderna voro väldigt förtjusta i vetebröd. Om kycklingarna togo något, som änderna ville ha, så beto änderna tag i kycklingarnas stjärt och drogo, så att kycklingarna måste släppa bytet. En dag, när det regnade, stodo änderna ute. De voro ute till sent på kvällen. När morgonen kom, voro kycklingarna alldeles svarta av smuts. Vi togo då upp kycklingarna och tvättade dem. En dag släppte vi ut änderna. De gingo till potatislandet och solade sig. Då togo pappa och mamma var sin and och gingo ned till Lillån och släppte dem där.

Karin Hedin.

DET MISSLYCKADE FISKAFÄNGET.

En dag, när jag var i Furudal, skulle min moster bort och slå. Då frågade jag, om jag fick följa med och fiska, ty det rann en bäck där, som det fanns laxöring i. Det fick jag naturligtvis, och jag började genast att leta mask och göra i ordning spön o. s. v. Sedan begåvo vi oss med två karlar till åkern. När vi kommo dit, började jag att sätta på mask och sätta ut spöna. Jag tog sedan ett spö själv och gick utefter bäcken för att meta. När jag hade gått en stund, var det en fisk, som högg, så jag höll på att tappa spöet. När jag drog upp, fanns varken fisk eller mask på kroken. Jag satte på en mask till, men det gick på samma sätt. Så höll jag på, ända tills det inte fanns mer än en mask kvar. Då släppte jag ned reven igen, och när fisken nappade, röck jag till, så att fisken fastnade.

När jag skulle till att ta den, ramlade den av, men den ramlade på en stock med en ränna i, så att jag fick tag i den. Nu när masken var slut, gick jag och såg på spöna, men jag hade inte fått någon fisk. När jag kom tillbaka till åkern, frågade en av karlarna, som var skämtsam, om jag hade fått någon örlax. Han menade laxöring, men han vände det bak och fram. När de hade slagit färdigt, gjorde jag upp en eld och kokade kaffe. Sedan gingo vi hem.

Erik Pettersson.

(Forts. fr. sid. 15.)

—— :: ——

Förvara

alla utkomna nummer av ORSA SKOLTIDNING! De kunna få framtida värde.

SKOLTANDBORSTE
25 öre pr st.
SKOLTANDCREME
20 öre pr tub.
Hedins Färghandel,
Orsa.

Orsa Kyrkliga Ungdomskrets.

Ungdomsrörelser i Orsa. IV.

På det förhoppningarnas träd, som heter ungdomsrörelsen i Orsa, sköt Orsa kyrkliga ungdomskrets fram som ett blygsamt skott för 14 år sedan. Den bildades nämligen den 14 maj 1920, och då den alltså snart står inför sitt 15-årsjubileum, torde en presentation av jubilaren vara motiverad.

Luther sade om sin lilla katekes: »Det är en liten bok, när man ser på papperet, men ändå innefattas däri

Samkväm i prostgården.

summan av ett kristet liv, om man ser på meningen.» Ungdomskretsens verksamhet torde inte imponera — på papperet! Men ändå ligger däri inneslutet — i heliga tankar och ädla livsintryck — summan av ett kristet ungdomsliv.

Stilla och tyst som våren själv började kretsen sin verksamhet. Därom berättar det första protokollet bl. a.: »Vi samlades på läktaren och sjöngo gemensamt 'Fädernas kyrka i Sveriges land' . . . Sedan knäböjde vi vid altaret i tyst bön för varandra, för kretsen och för vår kyrka.» — Det var löftesstunden i och till Fädernas kyrka. Och liksom denna öppnar sina portar för allom, så ville och vill dess sentida arvtagare det ävenledes. Kretsen känner ej matrikel. Här är vem som vill välkommen.

Kretsens stiftare blev också dess förste ordförande och utgestaltaren av de riktlinjer, som sedan dess i stort sett följts. Hans namn är Axel Hambræus. Och här må honom sägas ett varmt tack för plöjnings- och såningsarbetet! Och ett lika uppriktigt tack till den outtröttlige vårdaren, kretsens ordförande sedan 1924, Otto Berggren.

Den röda tråden i kretsens verksamhet heter arbetsaftnarna, som under terminerna hållits en gång i veckan; på senare år var 14:e dag. Ofta ha dessa möten varit förlagda till något hem. Sålunda höllos uppskattade sammankomster en följd av år i Jämtgården i Lindänget, i Hembygdsgården, prästgårdarna och månget enskilt hem. Dem alla ett varmt tack! Sedan 1926 hålles ofta sammankomsterna å kyrksalen, som då av skolrådet välvilligt uppläts. »Sång, bibelstudium, högläsning och musik förekomma vid dessa möten», säger första årsberättelsen. Det är så i stort sett än i dag.

Den uppskattade högläsningen omspänner nu en hel bokhylla religiös skönlitteratur, som genomplöjts: Helena Cristaller, Jeanna Otherdal, Matilda Roos, Laura Fitinghoff, Anna Schieber, Barbro Ring, Hedvig Svedenborg o. s. v. Dessutom oräkneliga berättelser och mindre biografier.

Värdefullaste inslag ha separata bibelstudier samt ett nu pågående psalmboksstudium utgjort. Även ett litet studiecirkelförsök har gjorts (ämne: Dan Andersson). Vi hoppas fortsättning följer!

Som högtidsinslag i arbetsväven framstå fester och ungdomshelger. Särskilt julfesten, Luciafesten samt mötet för nykonfirmerade äro uppskattade. Stundom göres utfärder till andra församlingars ungdomskretsar, stundom samlas ett flertal kretsar till gemensam ungdomshelg. Kolossalt populära ha de »aftnar» blivit, då årets ungdomskurs för hela stiftet uppfriskats i minnet genom föredrag av ombuden m. m. På senare år ha sålunda »Älvdalsafton» och »Gagnefsafton» hållits. Ibland fö-

På väg till ungdomskursen i Älvdalen 1933.

Svarta och bruna
GUMMISTÖVLAR

Storlek 20/28	..... Kr.	4.00
„ 29/34	..... „	5.25
„ 35/42	..... „	6.25

Grå, blå och vita
GYMNASTIKSKOR

Storlek 20/27	..... Kr.	2.00
„ 28/34	..... „	2.25
„ 35/38	..... „	2.50
„ 39/47	..... „	2.75

KFS
Koop. Föreningen Ovan Siljan.
SPECIALAVDELNINGEN

Pilkalampinoppi.

Högt över skogen och tjärnarna blå,
reser sig Noppi, där dagrarna gå.
Vaktpost i Orsaskogarnas ödemark,
där mänskorna fordom åt bröd av bark!

Tornet som kronan på hjässan är satt,
vandraren där finner hus för en natt.
Stugan är liten men gästfri för alla,
när skogsutsikterna vandrarna kalla.

Skogen är mäktig och skiftande rik,
stelnade vågor på hav är den lik.
Kyrkor och byar som samlade trupper,
stå uti havet i glesnade grupper.

Har man där varit, man längtar igen
vandra till berget av mossa och sten.
Längtar till Finnskogens hjärta att gå,
längtar att höra det allvarstungt slå.

Gudrun Järnek.

—::—

På din högtidsdag

kom ihåg *Orsa Skoltidnings stipendiefond* med gåva eller donation! Läs i detta nummer om hur ivrigt och duktigt stipendiaterna arbeta på sin utbildning!

retages utfärd till ålderdomshemmet, där kretsen söker genom andlig och lekamlig förplägnad glädja de gamla. Dessutom står kretsen som flitig medarbetare vid de årligen återkommande »De gamlas dag».

Det ekonomiska hjärtat i kretsen är Luciafesten varje år. Då försäljes flitiga händers allehanda arbeten samt rikligt inströmmande gåvor. Behållningen plägar bli mycket god. Den första Luciafesten inbragte c:a 600 kronor, som gåvos till de arbetslösa. De närmaste årens behållning gick till församlingssysterfonden, till vilken såsom startkapital överlämnades 1,000 kronor. År 1933 skänkte kretsen till kyrkan tvenne vita mässhakar från Libraria. Dessutom har kretsen årligen lämnat bidrag till julinsamlingen för de fattiga, prenumererat å tidskrifter för ålderdomshemmet, utdelat stiftets Julbok till ett flertal gamlingar årligen och tidningen Sveriges konfirmander till de nykonfirmerade.

När Maria lyssnar och Marta tjänar, då förverkligas även i enkel gärning något av deras Herres ord: »Ske Din vilja, såsom i Himmelen så ock på *jorden.*»

Frithiof Widgren.

Ni spar 50 öre
per band
genom att abonnera på
DE BLÅ BÖCKERNA i
A.-B. Bröderna Ohlséns Bokhandel.

Valborg Eriksson.

Fru Valborg Eriksson, född Wide, lärarinna i Gravberg, avled i sitt hem i Gravberg den 19 sistlidne juli. Hon var född i Orsa den 17 september 1896 och gift med hemmansägaresonen Back Hjalmar Eriksson från Kvarnberg, där hon i många år tjänstgjort som lärarinna. Efter Kvarnbergsskolans indragning förflyttades hon till mindre folkskolan i Gravberg. Även på sin nya plats förstod hon att vinna byfolkets kärlek och tillgivenhet. Hon avled efter en kort sjukdom, efterlämnande sörjande make och en späd dotter samt mor och syskon. Dödsfallet väckte djup förstämning i vida kretsar, och i Gravberg var sorgen stor. »Aldrig mer få vi en så god lärarinna», sade byfolket.

Jordfästningen förrättades i Orsa gravkapell av pastor F. Widgren. Vid graven talade å skolstyrelsens vägnar v. ordf. Bengtar Erik Ersson, som frambar församlingens tack för gott arbete i skolans tjänst. Kamratkretsens sista hälsning framfördes av läraren E. Keding. Han erinrade om den stora förlust, som genom hennes bortgång drabbat så väl kamraterna som i synnerhet den efterlevande maken och den späda dottern. »Hon förunnades lyckan att bliva mor, men fick ej glädjen att fostra sitt barn.» Vile hon i frid!

C. F. Pettersson.

—::—

EN FOLKHÖGSKOLEKURS PÅ 30 TIMMAR

anordnas av Dalarnas folkhögskolekursförening och Mässbackens lokalavdelning av Godtemplarordens studieförbund i Mässbacken med början den 14 oktober.

—::—

Orsakartan

— utgiven av Orsa Skoltidning — säljes hos **Bröderna Ohlséns Bokhandel, Orsa tobaks- o. pappershandel** samt i **Fryksås.**

Nu börja vi!

Nästan varje höst bruka vi i Hermods tidning »Korrespondens» hitta en rubrik, som vi skola påminna oss. Det är bara tre små ord: *»Nu börja vi!»* Du bör lägga märke till att det icke står: »Nu ska vi snart börja» eller »Nu ämna vi börja» — nej, rakt på sak: »Nu börja vi!» De orden inrymma beslut och handling. All tveksamhet är utesluten.

Nu börja vi! Det är vinterhalvårets arbete och studier, som vi riktigt på allvar sätta igång med. Höst- och vinterkvällarna är väl den mest lämpliga studietid, som kan tänkas. Då trivs man bra inomhus. Då går det liksom lättare att samla tankarna. Och vi kunna väl inte få bättre »tidsfördriv» dessa långa kvällar, än vad studier ger oss. Det blir nytta och nöje på samma gång.

En del av er ha redan gått igenom de kurser ni fingo i våras. Kråk Margit Hansson i Vångsgärde har till och med klarat sin ganska svåra kurs i Svenska språkets form- och satslära. Bra gjort. (Förteckning på dem, som fått sina kurser färdiga, finns på annan plats i tidningen.)

Av de övriga ha de flesta arbetat bra. Många ha bara ett fåtal brev kvar på sina kurser. Detta gäller om alla 1933 års stipendiater utom en. Sätt nu igång och gör dessa kurser färdiga! — Bland 1934 års stipendiater äro 5 klara med kurserna. Av de andra ha Maria Britte, Annie Löv och Börje Sturk i Vångsgärde samt Sven Karlsson i Åberga kommit längst. (Ni hör att stipendiefonden håller reda på hur ni sköter er!)

Men det är också ett par av er, som knappt mer än börjat. Och vad sägs om den, som inte börjat alls? Den, som ger upp vid starten, kommer aldrig i mål. Sätt nu igång! Det behövs en liten viljeansträngning kanske, innan man kommit så långt, att intresset blivit väckt. Men det är bara nyttigt att träna upp viljan. Vår tid behöver viljestarka människor, arbetsamma och kunniga människor, sådana, som ha den verkliga lusten att göra en insats och som man kan lita på. Alltså: Nu börja vi!

Om några av er gjort ett uppehåll i studierna, så glöm inte att repetera föregående brev — kanske ända från

För slitvargar
Bra och billiga GOSSKLÄDER, FLICKKLÄDNINGSTYGER m.m. i stor sortering. Nyheter för hösten och vintern inkomna hos
Aug. Larsson, Orsa.
Telefon 21.

Prester i Orsa

från 1800-talets början.

Kyrkoherdar:

Samuel Gezelius	1794—1808
Erik Westström	1809—1816
Fredrik Åmark	1817—1826
Samuel Hvasser	1827—1829
Olof Ulrik Arborelius	1830—1868
Carl Erik Sernander	1869—1889
Johan Abenius	1890—1898
Daniel Edvard Boëthius	1899—1905
Johan Gabrielsson	1906—1924
Otto Wilhelm Berggren	1924—

Kamministrar:

Lars Linderborg	1790—1802
Johan Morling	1802—1810
Carl Håkan Betulander	1811—1840
Erik Wallen	1841—1850
Per Anders Esseen	1851—1857
Johan Abenius	1858—1890
Ludvig Karlsson	1890—1915
Axel Edvard Hambræus	1917—1930
Knut Fritiof Widgren	1931—

Klockarprester:

Carl Forslund	1803
Erik Svedenius	1811
Per Olof Dalströmsson	1824
Carl Peter Åmark	1828
Carl Erik Sernander	1839
Axel Timm	1858—1863

kursens början — innan ni fortsätta. Studera sedan varje brev mycket noga! Det är inte bara frågan om att komma igenom sin kurs så fort som möjligt. Man skall också söka få ut mesta möjliga behållning av kursen. Det synliga resultatet blir ju ett betyg, som korrespondensinstitutet utfärdar. Gör arbetet så noggrant, att du kan få ett högre betyg än ett knappt »Godkänd»! Arbeta och läs med eftertanke!

Läser du en timme eller två varje kväll, så hinner du långt på en vinter. Genom energiskt arbete på egen hand kan man lära sig mycket. Du har kanske hört, att 10 hermodselever avlade studentexamen i våras och att 16 hermodsprivatister togo realexamen. Nog kan du säkert klara din lilla kurs också. Lycka till med arbetet! Jag hoppas resultatet blir gott. Nu börja vi!

Hjalmar Hedman.

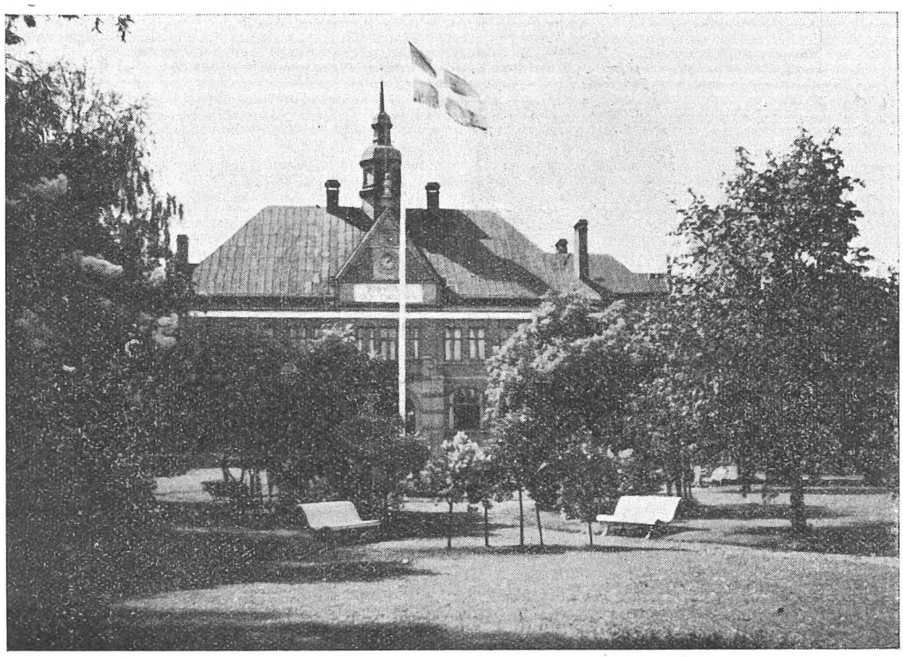

Tings- och kommunalhuset i Orsa.

Landstingsmannavalet i Orsa 1934.

De preliminära siffrorna från valet den 16 sept. i de olika valdistrikten i Orsa se ut som nedan.

Valdistrikt	Fram till val Höger	Bondeförb.	Folkpart.	Arbetarepartiet Soc.-dem.	Soc. part.	Kommunister
Skattunge	36	21	58	48	37	4
Orsa norra	40	95	32	179	27	3
» södra	74	184	124	246	49	2
» västra	43	57	42	200	34	19
» mellersta	257	21	92	288	58	11
Summa	450	378	348	961	205	39

Kommunalfullmäktigevalet.

förrättades samtidigt, och siffrorna från detta val blevo sålunda:

Valdistrikt	Fram till val Skattunge-Orsa norra	Orsa södra	Orsa västra	Orsa mellersta	Arbetarepartiet Soc.-dem.	Soc. part.	Kommunister
Skattunge	122	4	—	4	43	53	4
Orsa norra ...	171	4	—	14	195	28	1
» södra ...	1	378	6	19	246	50	—
» västra ..	—	4	135	10	211	39	14
» mellersta.	1	38	—	353	317	59	11
Summa	295	428	141	400	1012	229	30

Kyrkofullmäktigevalet.

förrättades i Orsa söndagen den 23 sept. 1934. De preliminära siffrorna se ut sålunda:

Valdistrikt	Fram till val Saml.-listan	Arb.-partiet Soc.-d.	Soc. part.
Skattunge	55	17	28
Orsa norra ...	116	79	14
» södra ...	221	90	7
» västra ...	101	68	6
» mellersta.	298	124	8
Summa	791	378	63

PJÄXORNA
och andra vinterskor samt gymnastikskor
köper Ni billigast i
Segers Skoaffär
Telefon Orsa 232.

Stipendiefondens hederslista.

Av fondens stipendiater ha ytterligare en del klarat av sina kurser. Förut ha rapporterats tre färdiga.

Som den fjärde i ordningen kommer Lilly Andersson, Kallmora, som den 5 maj erhöll betyg över sin kurs i aritmetik.

Den femte: Rune Masser, Kallmora, 6 maj, aritmetik.

Den sjätte: Kråk Margit Hansson, Vångsgärde, Svenska språkets form- och satslära.

Den sjunde: Göte Andersson, Kallmora, aritmetik.

Den åttonde: Iris Gunborg Johansson, Torrvål, aritmetik.

Då de tre sista ej hunnit insända betygsavskrift, saknas för dem datumuppgift.

Minnen från Orsa.

Gerarda de Waart.

En holländsk lärarinna, Gerarda de Waart från Hilversum, som deltagit i sommarens stora internationella esperantokongress i Stockholm och därefter besökt bl. a. Orsa, har haft vänligheten att skicka nedanstående rader till Orsa Skoltidning. Artikeln är skriven på esperanto men meddelas här för läsekretsens skull i översättning.

Ankomst. Ett litet stationshus; en ung vänlig esperantist, som hälsar mig välkommen; en vit, bred björkallé; vita, pittoreska hus; vackra och glada blommor. Därefter ett blått rum, en vänlig värdinna, som undfägnar med kaffe, kakor, frukt, svenska sånger och målerisk brasa; intressanta samtal på esperanto mellan vänner.

Andra kvällen. Promenad till den vackra sjön med en ung svensk blond flicka. Förtjusande solnedgång; tusen färger, som skifta i varje ögonblick; på den avlägsna lilla ön några fula tallar; en storslagen skönhet omger oss, två små människor. »Om jag vore född här men arbetade i ett främmande land, skulle jag säkert längta till Orsa», säger jag.

Resdagen. Den unga esperantisten spelar svenska psalmer i den gamla, vita kyrkan. De allvarliga, religiösa tonerna dallra genom min själ, givande den lugn och mod. Sedan tar jag farväl av den unga flickan, som med en röd ros och sorgsen röst säger: »Skriv — och kom tillbaka!» — »Jag vore mycket, mycket lycklig.» — Tåget går. Orsa försvinner ur mina blickar, icke ur mitt minne! »På återseende!»

G. de Waart.

——::——

En gammal klockares minnen.

(Forts. från sid 6.)

vid gjort sig omtyckt. Han var ganska gammal, då han valdes hit som kyrkoherde. Då en gumma frågade en annan, varför hon skulle rösta på honom, svarade hon, att när de haft köttet förut, skulle de väl ha benen med. Sernander fick längre fram ett slaganfall och blev snedvriden i ansiktet. Dessutom var han så döv, att han kunde vända sig om och läsa mässan, medan folket ännu sjöng.

Johan Abenius var född 1820 och kom hit som pastorsadjunkt 1844. Årtalet mindes man, emedan han på sin första predikosöndag fick läsa upp kungörelsen om Karl XIV Johans död. Han hade alltid sina långa, väl genomtänkta predikningar skrivna, och han framförde dem med en ren, klar röst, som tydligt hördes i hela kyrkan. Vid slutet av predikan kom en längre sammanfattning, som började med orden: »Vi hava nu av detta lärt — — —.» Han begagnade ofta stereotyperade uttryckssätt, såsom: »Var alltid ärlig!» Själv var han ett föredöme i arbetsamhet och ärlighet. Han var den plikttrogne ämbetsmannen, som fick uppleva sitt livs stora besvikelse genom sin skenbara framgång vid baptistprocessens genomförande. Som exempel på hans redbarhet kan nämnas, att då han skötte om sparbanken, han ofta ej behövde lämna kvitto på mottagna belopp, då sockenborna så litade på honom. (Länssparbankens kontor i Orsa har på 83 år haft endast två föreståndare, nämligen Abenius till 1890 och därefter Eriksson.)

Organisten Eriksson kan från sin tjänstetid i Orsa kyrka minnas 25 präster, som tjänat där.

——::——

Beklagligt och ansvarslöst

— så måste man beteckna det förhållandet, att »jägare» skadskjuter änder och andungar i Orsasjön. Det vittnar om ringa ansvar för djur och jaktvård, när bössan handhaves på ett sådant sätt.

Fult är också tilltaget att jaga änderna från Lillån — där de är fridlysta — ut till Orsasjön för att där anställa jakt på dem. Hur skulle inte Lillån livas upp, om man där finge en verklig fristad för fåglar! Det är ett samhällsintresse att så sker — likaväl som det är varje ansvarskännande och tänkande människas plikt att hålla efter personer, som inte ha känsla för djuren.

Skulle det verkligen vara så, att det är småpojkar och »halvstora» pojkar, som gå omkring med bössor och ofreda djur i onödan, ja, skada dem till ingen nytta — då är det också på sin plats att be föräldrarna hålla efter sina bössförsedda söner.

——::——

GYNNA ORSA SKOLTIDNINGS ANNONSÖRER!

KOPPARBERGS LÄNS SPARBANK

Skolbarn i Orsa!

Sparsamhet är en dygd.

Lägg därför Edra sparslantar i skolans sparbössa och gör dem räntebärande. ——

Kopparbergs Läns Sparbank.

RÖDA KVARN ORSA

HAROLD LLOYD
Svärmor kommer
Genomrolig fars. — Spelas MARKNADSDAGARNA 7.15 och 9.15.

LINOLEUM

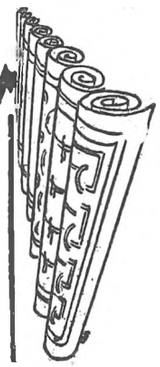

Nya vackra mönster fr. 3.70 pr m.

CARL A. PETTERSSON ORSA.

DEN BÄSTA MJÖLKEN — DEN BÄSTA GRÄDDEN — DET BÄSTA SMÖRET — DEN BÄSTA POTATISEN i
Jonssons Mjölkaffär.
— Telefon 193 —

Ved, virke, träkol, listvirke
av alla sorter köpes bäst och billigast från
BJUS SÅGAKTIEBOLAG.
Telefon 121 C.

Till höstarbetena
i trädgården hör plantering av jordgubbar och bärbuskar. Kraftiga plantor och buskar av bästa sorter i
E. WIKNERS HANDELSTRÄDGÅRD.
Tel. 305.

VID KÖP AV
CYKELLYKTOR
vänd Eder till undertecknad, som försäljer
BOSCH, LUKAS och LOHMANN-belysningar samt ficklampsbatterier
HARALD ERICSSONS
Velociped- och Rep.-verkstad. Tel. 156.

Birger Olssons Järnhandel
TELEFON: NAMNANROP.
Största sortering av:
JAKT- och SPORTARTIKLAR, ELEKTRISKA CYKELBELYSNINGAR, FICKLAMPOR och BATTERIER, SLÖJDVERKTYG.

Eric Lundins
Motor- & Reparationsverkstad
Tel. 302. ORSA. Tel. 302.
Alla slags reparationer och mekaniska arbeten utföras.
Specialité: Svetsning. En av oss svetsad pjäs blir jämngod med en ny.

Erik Wesström, Orsa
Utför
VÄRME-, VATTEN- och AVLOPPSLEDNINGAR av alla slag.
Reel behandling!
Billigaste priser!
Rikstelefon 119.

Stackmora Aktiesågbolag
Tel. 171 a och 117 b.
Välsorterat lager av hyvlade och ohyvlade
Trävaror
Ribbved och Träkol.

LÅT REPARERA EDRA
UR
hos
Gust. Helgeson
VÄLGJORT ARBETE GARANTERAS!

Hemvist för turister
— utflyktsmål för orsabor

Brandts Vilohem och Pensionat
Rikstelefon 173.
Meddelar alla vanliga badformer samt elektr. karbad och elektriska ljusbad, inpackningar, saltingnidningar, massage m. m. Kvartslampa finnes.
Allmänheten inbjudes till alla ovanstående bad och behandlingar.
Helinackorderingar till moderata priser.

Järnvägshotellet i Orsa
REKOMMENDERAS.
Rikst. 17 och 115.

Lindängets Pensionat
REKOMMENDERAS.

Turisthemmet, TRUNNA, ORSA,
mottager inackorderingar för längre eller kortare tid. Beställningar av samkväm, bröllop och begravningar emottages tacksamt. Tel. 241.

/ Nya Pensionatet /
har flyttat till
Brogården.
REKOMMENDERAS vid begravningar, mindre festligheter, klubbaftnar m. m. Matgäster mottagas. Tel. 42.
Vördsamt ANNA BENGTSSON.

Från skolbänken.

(Forts. från sid. 11.)

VÅR KO.

Vi ha en ko, som är mycket snäll. Hon heter Lady och är till färgen alldeles röd. I sommar har hon varit i fäbodarna. Men när hon kom hem, betade hon på en äng. Jag fick vara hos henne och vakta henne, så att hon inte slet sig lös och sprang. Jag fick också bjuda henne vatten, och hon drack var gång jag bjöd henne.

Det var en liten, liten backe, där hon var bunden. Jag satte mig där, Lady kom och slickade mig, men hon fick inte slicka mina kläder. Därför tog jag en säck, som var mjölig på yttersidan, och svepte om mig. Då kom Lady igen och slickade mig på ryggen. Det var nog godare än mina kläder, ty hon slickade och slickade, så att till slut ramlade jag nedför backen. Jag skrattade, och Lady skrattade nog hon med, ty hon stod och såg på mig och såg så förnöjd ut. Jag reste mig igen, och hon började slicka igen tills säcken blev alldeles våt. Så kom pappa och sade, att vi skulle ha in kon. Jag ledde henne, och pappa gick efter. Jag fick också binda henne och ge henne hö.

Nu har vi en rar, alldeles svart liten kalv. Jag får också ge honom mat. Han dricker bara mjölk. *Karin Britte.*

ETT MINNE FRÅN SOMMAREN.

Jag och en pojke, som hette Värner, höllo på att bygga en kanot. Vi bodde i Vika by över sommaren. Vi hade köpt mjölsäckar av en affärsman, men han sade, att om vi kommo över till Ryssa, så kunde vi få köpa flera. Jag tror det regnade nästan var dag. Vi kunde inte fara förrän om en halv vecka. Men en dag blev det så varmt, att vi knappast orkade, men vi rodde ändå. Vi turades om att ro i ett kör. Vi hade ett gäddrag efter båten. Vi drogo av oss alla kläder, så att vi bara hade byxorna på oss. När vi skulle gå upp till affären, måste vi akta oss, så att vi inte skulle få stryk av ryssapojkarna. Vi visste, att om de hade fått syn på oss, så skulle vi få stryk av dem, för de kunde aldrig glömma, när vi retade dem förra sommaren. Vi fingo pruta rätt så mycket på säckarna, som vi köpte. När vi foro hem, fingo vi en stor gädda, som vägde ett och ett halvt kilo. Vi gingo genom byn, så att alla skulle se den. Sedan sålde vi den och fingo precis så mycket, som säckarna kostade.

Bengt Bengtsson.

EN FÄRD TILL STRÖMSTAD.

I somras har jag haft mycket roligt. Vi ha bott i Edane i Värmland nästan hela sommaren. Därifrån ha vi gjort några trevliga utfärder. En av dem var, när vi foro till Strömstad.

Vi startade i bil på morgonen. Min moster och morbror och min kusin skulle även följa med. Dagen var strålande vacker, och allt ordnade sig att

Permanentondulering
15 kr.
GÖTA LILJAS DAMFRISERING.
Telefon 306.

Vinterförvara Edra cyklar
hos
E. Hellströms
REPARATIONSVERKSTAD.
Telefon 217. Telefon 217

LÅT REPARERA SKODONEN HOS
E. NORLING
OBS.! Verkstaden flyttas till A.-B. Orsa Lantmän magasinbyggnad.

Under marknaden
köper Ni bäst och billigast
KLÄDNINGAR från 10 kr. till högre pris - DAMHATTAR - FLICK- och GOSSMÖSSOR - JUMPERS - HANDSKAR - VANTAR - VITA HUVUDDUKAR med silkesfrans i rikhaltig sortering hos
K. J. DAHL, Orsa. - Tel. 191.

Badhuset i Holen
hålles öppet lördagar kl. 4—8 e. m.
Baderskan tel. Holen 17.

Slättbergs badstuga
öppen LÖRDAGAR, kvinnor 4—6 e.m., män 6—9 e.m. — Fria skolbad på beställning. Tel. 136 a.

Riklig sortering av
Leksaker
hemkommet
MUSIK & MISSIONSBOKHANDELN.
(Under torgdagarna även på torget.)

Marknadens ekipering
göres fördelaktigast hos
Emma Olsson.
TEL. 125.
(i f. d. Orsa Varuhus lokaler i Slottgården, Orsa.)

Bilringar
och reparationer alltid fördelaktigast hos
ORSA RINGCENTRAL.
TEL. 299.

De enda
som ej berömma vårt kaffe
Specialblandningen
äro de som ej prövat det.
BENGTSSONS, ORSA. Tel. 106.

Åbergs
Charkuterivaror

Skol- & Skrivmateriel
ORSA TOBAKS & PAPPERSHANDEL.

Besök undertecknads
RAK- & FRISÉRSALONG
Elegant. Hygienisk.
Välgjort arbete. Billiga priser.
Vördsamt **Ossian L. Moræus.**

Billig armatur
MORA-ORSA ELEKTR. AFFÄR.

Målning
ALLA SLAGS ARBETEN.
Anlita den utbildade fackmannen!
Möbelmålning i DALASTIL!
Orsa Lackeringsverkstad
Lokal: **Godtemplarhuset. Tel. 265.**

Hans Peterson
Orsa. KÖRSKOLA. Tel. 242.
Försäljer Automobiler och Motorcyklar.
Radiomottagare av marknadens förnämsta fabrikat.

Köp ett gott BRÖD
KÖP
Hellebergs Bröd
Telefon 47.

Bra Matvaror Specerier Manufaktur **Billigt**
alltjämt liksom hittills hos
PER WIKNER
Diversehandel i Holen från 1880.

Storåbro Bryggeri
Telefon 189.
Svagdricka å 5- och 10-liters glasflaskor.
Läskedrycker och Vichyvatten

Målarmästaren
B. Karlsson
BYGGNADSMÅLNING,
MÖBELMÅLNING,
TAPETSERING m. m.
RING TEL. 108.

Skidor

Beställ **handgjorda skidor** i god tid till den stundande vintern.
Välgjort arbete! Billiga priser!
Bra skidämnen köpas eller tagas i utbyte.

BROR LENNER, Kallmora. Telefon: MÄSSBACKEN 49.

bli trevligt. När vi åkt ett tag, stannade vi i en skogsglänta för att äta frukost. Sedan plockade vi jätteblåklockor och satte i bilvasen. Så åkte vi vidare.

Om en stund voro vi i Dalsland. Vi foro på en vacker gammal väg, som gick på en höjd, och därifrån hade vi en fin utsikt över bygden nedanför. Sedan kommo vi till Bengtsfors. Därifrån åkte vi till en tullstation, som hette Högen. Ty vi måste fara igenom Norge en bit för att komma fram. När vi kommo till Högen, undersökte de inte vårt bagage, ty vi skulle ju inte stanna något. I stället plomberade de våra väskor med snören och sigill. Så fingo vi fortsätta.

Men nu skulle vi köra till höger. Vägen var hemskt krokig men rätt bred. När vi passerat den norska »tollstasjon» kommo vi till en by, som hette Prestebakke. Där gingo vi in i ett »landhandleri» för att köpa något att dricka. Boden sköttes av en lortig, trasig käring, som satt på en stol innanför disken. Kassan hade hon i en väldig skinnpung under kjolen, och när hon tog betalt, måste jag och min kusin springa ut för att inte börja gapskratta därinne. Sedan togo vi kort på butiken, och det blev väldigt lyckat.

När vi åkt ett tag, kommo vi till en norsk tullstation, som hette Tyslingmovn. Sedan kommo vi till en svensk, och då hade vi inte så lång väg kvar. På eftermiddagen kommo vi fram till Strömstad. Då gingo vi och åto middag, och sedan voro vi ute och gingo hela kvällen.

Nästa dag foro vi ut med en liten båt, som hette Artur. Vi skulle till en ö, som hette Styrsö, och bada. Då vi kommo ut på havet, blåste det litet, och båten gungade lustigt. Långt borta sågo vi Norge som en blå strimma. När vi kommo fram, hittade vi mycket snäckor. Jag fann en stor vit och flera mindre blå. Sedan badade vi, och det gick så lätt att simma i saltvatten. Om en timme foro vi tillbaka. När vi varit i staden ett tag, skulle vi fara hem. Vi foro samma väg som förut. Vid ett fint ställe lagade vi mat och badade. När vi kommo till Kornsjö i Norge, gingo vi in på järnvägsrestaurangen och drucko Pommac. Sedan skrevo vi vykort och skickade dem. På kvällen voro vi åter i Edane.

Gudrun Järnek.

C. F. Carlssons
Åkdonsfabrik
Rekommenderar sina tillverkningar vid behov.
Reell behandling. Humana priser.
Tel. Orsa 188. Bostaden Holen 15 b.

Alb. Petterssons
Sadelmakeri. — Tapetserareverkstad.
BILLIGA PRISER. Tel. 164.
Möbler och madrasser omstoppas. Nya madrasser på beställning.
Obs.! Inläggning av korkmattor.

Låt Renovera
Eder bil hos oss, vi utföra alla arbeten noggrant och billigt.
Orsa Motor & Mek. Verkstad
Telefon 28.

Erik Nylén
Målare
Rums-, möbel-, skylt- och dekorationsmålning.
Slättberg. ORSA. Tel. 291 b.

MODERNA
Glasögon
med noggrann tillpassning.
Läkarrecept exp.
korrekt och billigt.
ZEISS **Rich. Thorby**
ORSA.

ORSA SKOLTIDNING.
Nr 3, 1 okt. 1934.
utgives av **Orsa Lärareförening.**
Redaktion: Karl Wennberg, Mässbacken. Rt. 43 (även ansvarig utg.).
Erik Göransson, Orsa. Rt. 203.
Lisa Lorenz, Orsa. Rt. 154.
Expedition: Joh. Boström, Orsa. Rt. 219. Postgiro 73935.
Annonspris: 20 öre mm. enkel spalt i texten och 15 öre mm. på annonssidorna. Rabatt vid längre annonsering.
All behållning på Orsa Skoltidning skall användas till Orsa Skoltidnings Stipendiefond.
Detta nummer presslades den 27 sept.

Falun 1934. Dala-Tidningens tr. 681